

Bakalářská práce

**Sedací nábytek inspirovaný příslovím
“Vrána k vráně sedá.”**

Kristýna Hodanová

Ateliér Jaroš/Bednář
MgA. Jan Jaroš
Ústav průmyslového designu FA ČVUT
LS/2019

Prohlášení autora a zadání bakalářské práce

zimní semestr 2018_2019

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury	
Autor: KRISTÝNA HODANOVÁ	
Akademický rok / semestr: 2018-2019/VI	
Ústav číslo / název: 15150/Ústav průmyslového designu	
Téma bakalářské práce - český název: SEDACÍ NÁBYTEK	
Téma bakalářské práce - anglický název: SEATING FURNITURE	
Jazyk práce: čeština	
Vedoucí práce:	MgA. Jan Jaroš
Oponentpráce:	Mgr. art. Daniel Gonzalez
Klíčová slova (česká):	
Anotace (česká):	Bakalářská práce se zabývá souvislostí mezi produktovým designem a lidovou slovesností, konkrétně příslovím. Výsledným návrhem bude sedací nábytek inspirovaný příslovím "Vrána k vráně sedá."
Anotace (anglická):	The Bachelor thesis deals with connection between folklore proverb and product design. The final design will be seating furniture inspired by proverb "Birds of a feather flock together."

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 13. 5. 2019

Podpis autora bakalářské práce

Tento dokument je nedílnou, povinnou součástí bakalářské práce i portfolio (titulní list)

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury 2/ ZADÁNÍ bakalářské práce

Jméno a příjmení: Kristýna Hodanová
datum narození: 26. 8. 1996
akademický rok / semestr: 2018/2019 LS
obor: Design
ústav: 15150 Průmyslový design
vedoucí bakalářské práce: MgA. Jan Jaroš
téma bakalářské práce: Sedací nábytek
viz přihláška na BP

zadání bakalářské práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Bakalářská práce se zabývá souvislostí mezi produkt. designem a lidovou slovesností. Konkrétním výstupem bude sedací nábytek. Součástí práce bude i nastínění realizace budoucí kolekce.

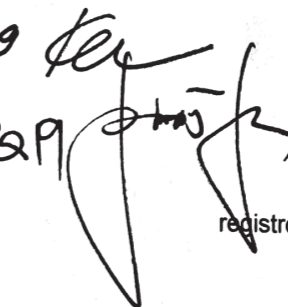
2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

2 x portfolio A3 na výřezu
plakát výkresové dokumentace B1
model 1:1

2 x CD elektronická data BP

3/ seznam případných dalších dohodnutých částí BP

Datum a podpis studenta

20. 2. 2019

Datum a podpis vedoucího DP

26. 2. 2019

registrováno studijním oddělením dne

Obsah

Úvod	05
Rešerše	07
Analýza	013
Výstup analýzy	017
Vize a záměr projektu	018
Prověřování variant	019
Výsledný návrh	028
Závěr a reflexe	042
Poděkování	044
Zdroje	045

Úvod

Cílem projektu je vytvořit sérii nábytku a bytových doplňků, které jsou inspirované příslovími a tak promlouvají k uživateli. Vyvolávají polemiku nad tím jak a k čemu dané předměty užíváme a nad našimi zásadami a zvyky podle, kterých se řídíme. Výsledným produktem bakalářské práce je sedací nábytek inspirovaný příslovím Vrána k vráně sedá. Přísloví a ústní lidovou slovesnost považuji za “studnici nápadů” pro vytvoření celé série produktů v budoucnu. Design vnímám jako prostředek komunikace a tak je tomu i v případě přísloví. Tímto projektem navazuji na moje předešlé návrhy podobného charakteru. Téma poskytuje prostor pro nadsázku a humor, což považuji za výhodu při tvorbě na akademické půdě. Při spolupráci s firmami a tvorbě návrhů pro sériovou výrobu se tato eventualita vytrácí, takže jsem této možnosti chtěla využít. Přísloví Vrána k vráně sedá jsem si vybrala z toho důvodu, že jsem se chtěla věnovat nábytku spíše než bytovým doplňkům.

Rešerše

BOŘEK ŠÍPEK

DUNNE & RABY

DRIADE

"PROSÍM SNI"

"PROSÍM SEDN"

"

OTA OTÁČEK

SEDLÁČEK

DESIGNED TO MEET IRRATIONAL BUT REAL NEEDS (FEAR OF NUCLEAR ANNIHILATION)"

HUGGABLE ATOMIC MUSH ROOM

KUDIČKA ?

REDESIGN OF ROCKING CHAIR

ROBERT VENTURY

FLANŤEK ZELINKA

ZAKÁZANÝ NÁBYTEK

MAXIM VELČOVSKÝ

CIBULÁČEK ?

PRÁCE S CHOVAŇI'M LIDI'

(KORIGOVAŇI' POMOC)

QUEEN ANNE

"TO USE INDUSTRIAL PRODUCTION METHODS TO MAKE FURNITURE WHICH ALSO REMINISCENT HISTORICALLY."

ČERPAT Z HISTORIE ALE UDĚLAT PROD. DO SĚRIOVKY

Bořek Šípek

<http://www.boreksipek.com/>

Bořek Šípek (1949 - 2016) byl světoznámý architekt, designér a pedagog. V devatenácti emigroval do Německa, vystudoval architekturu a později filozofii ve Stuttgartu. Filosofie jej vedla ke strukturování myšlenek, hledání konsekvencí a uvažování o smyslu věcí. Zajímal jej poměr mezi syntetickým a analytickým myšlením, jinými slovy rovnocennost nebo nadřazenost ve vztahu člověka a věci. Šípek se ve své tvorbě výrazně podílel na budování vztahů lidských subjektů k předmětnému světu. Učil na univerzitách v Hannoveru, Essenu a Praze. Od roku 2005 byl děkanem na fakultě architektury a environmentálního designu Technické univerzity v Liberci. Navrhoval pro italskou firmu Triade, společně s Phillipem Starckem. Později se stal vrchním architektem Václava Havla.

“Když se architektura zakládá na tradicích, když z nich vychází, každý člověk ji může chápat. Snažím se interpretovat nový kontext novým způsobem.”

<http://www.czechdesign.cz/>

židle Sedlák

<https://www.drouot.com/>

Atika

<http://www.czechdesign.cz/>

Skupina založená roku 1987 jejímiž členy byl Vít Cimbura, Bohuslav Horák, Jiří Javůrek, Jiří Pelcl, Jaroslav Šusta a Vlastimil Vagaday. Skupina fungovala od roku 1987 do roku 1992. Za tuto dobu vzniklo 155 autorských prací - nábytkových objektů, svítidel, mís, pohárů a dalších výtvarných předmětů. Činnost skupiny se věnovala kultivaci volné tvorby, individuálnímu navrhování jednotlivých nábytků, veřejnému prezentování tvorby a zahájila diskusi o současném dění ve světě v oblasti designu. Každý člen byl odlišného temperamentu a odlišný umělecký projev charakterizuje jejich díla. Vůdčími osobnostmi byli Jiří Pelcl a Bohuslav Horák. Výstavy skupiny Atika a jejich instalace byly tématicky ucelené a vždy se v nich odrážela snaha zvýraznit jedinečnost místa a podtrhnout atmosféru prostoru. Stejně tak jejich díla odrážela citění ve společnosti. Tvorba Atiky byla pro zahraniční galeristy přitažlivá, protože přinesla nový obsah a odlišovala se od evropského postmodernismu.

„Atika reprezentovala v českém prostředí směr nazývaný postmoderna. Byl přijat a rozvíjen v kategorii volného i užitého umění. Přinesl přehodnocení ustálených hodnot a estetických kritérií, nové, konvence rušící výtvarné principy, které kromě jiného vedly k potlačení rozdílů mezi volným a užitým uměním – předměty z oblasti užitého umění, z nichž se dostalo největší pozornosti právě nábytku, měly být schopny umělecké výpovědi stejně jako obraz, socha či grafika.“

<http://www.earch.cz>

Lžička Anežka, Jiří Pelcl, 1995

<http://www.adamgallery.cz>

Qubus Design Studio

<http://www.qubus.cz/>

Studio Qubus vzniklo v roce 2002. Jeho zakladateli je Jakub Berdych a Maxim Velčovský. Pod značkou Qubus vznikají ucelené kolekce a produkty s osobitým rukopisem. Jedná se zejména o produkty ze skla a keramiky s přesahem do kritického designu. Maxim Velčovský (1976) je vedoucím ateliéru keramiky na pražské UMPRUM. Jakub Berdych (1971) je především designérem skla.

Fast Food White, Maxim Velčovský, 2003

<http://www.qubus.cz/>

Chmara.rosinke

<http://chmararosinke.com/>

Studio Chmara.rosinke se věnuje od roku 2011 konceptuálnímu designu a působí v Berlíně a ve Vídni. Snaží se propojovat řemeslo s konceptuálním a ekologickým přístupem. Mnoho jejich prací je inspirováno socio-kulturními aspekty a snaží se v nich reflektovat výsledky observace a analýzy těchto aspektů. Estetiku považují za důležitý faktor udržitelnosti.

a timber daybed for Hermès

<http://chmararosinke.com/>

Archizoom Associatti

<https://www.poltronova.it/>

Uskupení Archizoom (1966) vzniklo v italské Florencii. Členy skupiny byli Andrea Branzi, Gilberto Coreti, Paolo Deganello, Massimo Morozzi, Dario Bartolini a Lucia Bartolini. Na první výstavě "Superarchitettura" v prosinci 1966 společně se Superstudiem představili projekty a prototypy, které se zabývaly konceptem radikálního anti-designu jako například sofa Superonda. Skupina se věnovala návrhům předmětů, oblečení, nábytku a urbanismu. Archizoom usiloval o prosazení alternativních kulturních konceptů a společně věřili v non-konformní životní styl a absolutní svobodu.

"challenges bourgeois conventions, stimulating the creativity and fantasy of the user"

<https://www.poltronova.it/>

Supesonda sofa for Poltronova

<https://www.poltronova.it/>

Gaetano Pesce

<http://www.gaetanopesce.com/>

Gaetano Pesce(1939) je italský architekt a designér. Jeho práce jsou charakteristické svojí vynalézavostí v materiálech a barvách. Ve svých návrzích prosazoval spojení jedince se společností. Konkrétně křeslo Up symbolizuje ženu s koulí u nohy. Pesce popisuje, že ženy jsou odjakživa proti své vůli svým vlastním věznům.

Up armchair for Poltronova

<https://www.bebitalia.com/>

Dunne & Raby

dunneandraby.co.uk

Dunne&Raby (1994) je Londýnské designérské studio zabírající se kritickým designem. Huggable Atomic Mushroom Cloud je součástí projektu Designs for Fragile Personalities in Anxious Times. Jedná se o projekt reagující na mělkou a stereotypní charakteristiku konzumenta vytvořenou výrobcem, kteří nabízí výrobky odrážející onu ochuzenou představu, co to znamená být člověkem. Designéři se zaměřují na iracionální, ale reálnou úzkost jako je jaderná katastrofa, spíše než aby se zaměřovali na ignoraci a posilování paranoii. Objevují cesty jak vytvořit design, který ztělesňuje skutečnou potřebu lidské bytosti a komplexní porozumění potřebě člověka.

Huggable Atomic Mushroom Cloud
dunneandraby.co.uk

František Zelinka

<http://czechdesign.cz/>

V roce 2016 diplomoval designér František Zelinka z pražské UMPRUM s prací nazvanou Zakázané ovoce. Pro svoji práci si jako koncept zvolil zákaz jíst ze země. Deska stolu je tedy z parketu, a umožňuje uživateli "jíst ze země", což máme zafixováno jako nekompromisní ne už od dětství.

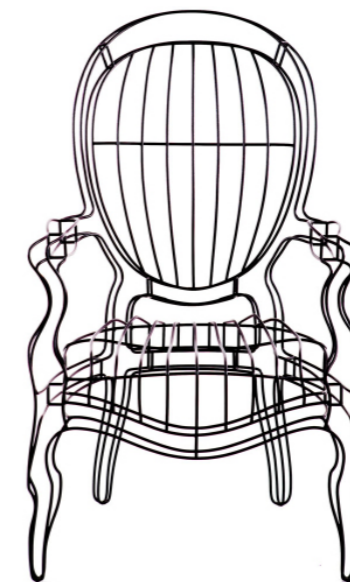
stůl Zakázané ovoce

<http://czechdesign.cz/>

Jan Plecháč

<https://www.yatzer.com/>

Designér Jan Plecháč dnes spoluvytváří studio Plecháč&Wielgus. Ve své diplomové práci nazvané Icons se designér potýkal s ikonickými návrhy židlí. Ty interpretoval pomocí grafické zkratky z ocelového drátu.

Icons, 2011

<https://www.yatzer.com/>

Kamila Matějková ve svojí diplomové práci na Karlovo univerzitě, Katolické teologické fakultě, dochází k zajímavým poznatkům. Definuje tři hlavní inspirační zdroje českého konceptuálního designu, kterými je historie, příroda a hravost s nadsázkou. Poukazuje na to, že definice konceptuálního designu je obtížná, ale evidentní je, že konceptuální design musí splňovat to, že ideový koncept existoval před vytvářením návrhu a je jeho tvůrcem a nositelem konečné hodnoty. Idea je nadřazena funkční i praktické rovině díla. Usuzuje, že z hlediska designérské tvorby je konceptuální design stěžejní. Zanechává prostor pro experiment, protože není nutně svázán kritériem funkčnosti a užitnosti a tak se stává nositelem nových forem, které mohou být inspirací pro celou oblast designu, včetně průmyslové výroby. V rámci konceptuálního designu má designér možnost propojovat témata, která s designem zdánlivě nesouvisí. I předměty denní potřeby v sobě mohou skrývat aktuální témata, symbol doby nebo sociální kritiku. Tento přístup umožňuje zasazovat obor design do širších kulturních, sociálních a ekonomických souvislostí.

“V době, kdy uměním může být cokoliv a propojování jednotlivých forem, tendencí i médií už nikoho rozhodně nemůže překvapit, se zdá téměř zbytečné lamentovat nad konexí umění s designem, jsou to ostatně propojené nádoby. Zjednodušeně řečeno, důvodem, proč uměním může být cokoliv, je autorovo vědomí. Vědomí o vytvoření artefaktu, ale hlavně o souvislostech a asociacích, které činí unikátní kousek i ze zdánlivě banálního předmětu či procesu.”

teoretička Šárka Koudelová

“Design působí na recipienta skrze myšlenky, příběhy, fikci a momenty.”

teoretik Wolfgang Welsh

“Je to právě idea, myšlenka, vize, kterou designér zhmotňuje do designérského objektu či je tento objekt, jeho vyvedení, prostředkem k vyjádření právě takového myšlenkového konceptu.”

teoretik Wolfgang Welsh

„Každá idea v sobě nese předpoklady pro specifické řešení, výsledkem kreativního procesu tak může být produkt, artefakt či instalace.“

Maxim Velčovský

Skupina zabývající se designem a architekturou, která výrazně ovlivnila prvky designu 80. let 20. století. Byla založena v italském Miláně architektem Ettore Sottsassem v roce 1981. Dalšími členy byli například architekt Hans Hollein a Michael Graves. Většina členů skupiny byla původem z Itálie, měli své spolupracovníky také ve Francii, Rakousku a USA. Působili do roku 1987. Pro tvorbu skupiny Memphis jsou příznačné nápadné barvy, asymetrické tvary a divoké barevné kombinace. Inspirovali se stylem Art deco a Pop-art, futurismem a kýčovitým uměním 50. let. První výstava nábytku, kterou skupina zrealizovala v Miláně v roce 1981 vyvolala velký zájem, setkala se však s rozdílnými ohlasy. Kritikové označili díla jako bizarní a nepochopená.

“Navrhli jsme konkrétní objekty, abychom vyjádřili abstraktní myšlenky...”

Ettore Sottsass

Michael Graves, Disney in Orlando, 1991

<http://green-buildings.ru>

Analýza

Příslloví je stylizovaný výrok obsahující obecně platné zásady nebo zkušenosti mravoučené povahy. Jeho smyslem je konstatování, pokárání nebo poučení. Příslloví jsou v různých jazycích odlišná, ale vyjadřují to samé. Lze ho definovat tak, že je pravdou skrytou za symbolickou formu. Jedná se o dědictví selského rozumu a traduje se z generaci na generaci. Je součástí národní tradice, která pomáhá vstřebávat základní morální a lidské hodnoty.

Ústní lidová slovesnost je projev, který vzniká spontánně, není písemně fixován a traduje se ústně. Přenáší se z generace na generaci a to zpravidla beze změn. Ústní lidová slovesnost se vyznačuje bezprostřední komunikací interpreta s posluchači. Mezi způsoby komunikace designu a ústní slovesnosti lze najít průsečíky. Dalo by se říct, že se v obou případech jedná o prostředek komunikace, kdy médiem designu je hmotný produkt a v případě přísloví je to řeč, konkrétně slovní spojení. Stejně jako přísloví tak i design nábytku vyplývá ze selského rozumu. Forma a tvar produktu se nijak zvlášť neliší podle země, kde byl produkt navržen, pokud se tedy jedná o stejnou kulturní oblast. Důležitou roli v designu hraje dědictví a tradice. Design produktu úzce souvisí se základními lidskými zvyky a hodnotami.

Příslloví vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá poukazuje na to, že lidé se stejnými zájmy, postoji a cíli spolu tráví čas a navzájem se chtě nechtě hledají. Vrána k vráně má i hanlivý podtext, že zlí a špatní lidé si navzájem kryjí záda. To, že se jedná právě o vránu vyplývá ze sociálního chování zvířete. Vrány se združují v hejnech až o stovce jedinců a společně hřadují. Hřadování znamená, že společně nocují na vodorovném bidle. Hanlivý podtext vyplývá pravděpodobně z barevnosti zvířete. Tmavá barva obecně symbolizuje zlo.

Další přísloví, která jsem vybrala do budoucího projektu jsou následující:

Sůl nad zlato. – Slánka

Jez do polosyta, pij do polopita. – Porcelánové nádobí

Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. – Džbán

Káže vodu, pije víno. – Set karafa se sklenicemi

Dvakrát měř, jednou řež. – Nůž nebo pravítko

Ranní ptáče, dál doskáče. – Hodiny nebo budík

Pod svícem je největší tma. – Svícen

Nehas, co tě nepálí. – Zapalovač

Házet perly sviním. – Šperk

Zig zag chair, Maarten Baas, 2004
<https://www.sfmoma.org/>

Johanna Dehio, Drahtbank, 2015
<https://www.remodelista.com/>

Nabízelo se několik cest jak k návrhu sedacího nábytku přistupovat:

Inspirace vránou (vzhled)

Sochařský přístup k tvarování židle ze dřeva nebo židle s povrchovou úpravou nazývanou Shou-sugi-ban Yakisugi, při které se dřevo opaluje a která vytváří stejný odrazivý efekt jako voskový lesk peří vrány. ~ Zig-zag Chair Maarten Baas

Chování vrány

Pobývání vrány v hejnech a častý výskyt na vodorovném bidle. Smysl dává tato cesta v tom, že právě z chování vrány přísloví vyplývá.

Lidový vesnický nábytek

Inspirace navazující na lidovou slovesnost jako takovou. Historizující charakter inspirace přináší riziko odvedení pozornosti k jinému inspiračnímu zdroji než je cílem.

Jaký typ sedacího nábytku?

Židle

sochařský přístup inspirovaný vránou
 s lidovým "ozdobným prvkem"
 redesign rurálního nábytku
 stohovatelná židle s využitím tradičního spoje
 stohovatelná židle současného designu

Set židlí

židle s podobným nebo stejným absurdním elementem - deformací, předimenzováním
 nezvykle propojené židle

Lavička

netradiční lavička pro více než dvě osoby

Sedací nábytek tête-à-tête

Chair for Two, Nana Ditzel, 1989
<https://www.mcmdaily.com/>

292 Hill House, Charles R. Mackintosh, 1973
<https://www.1stdibs.com/>

Lounge chair and sofa, Kho Liang, 1959/1963
<https://www.1stdibs.com/>

Brett Baguette, Michael Schoner, 2012
<http://www.michaelschoner.de/>

Redesign a inspirace lidovým nábytkem

Přísloví je projevem folklórní kultury, jako i původní vesnický nábytek. V průběhu rešerší rurálního nábytku začalo dávat větší smysl zamýšlet se nad aspektem přenosu z generace na generaci. Tak jako se vzorce chování přenáší z generace na generaci, tak i "design" dědíme po našich předcích. Proto jsem se zaměřila na nábytek a židle z 50.- 80. let minulého století. Židle z tohoto období si naše generace pamatuje z dětství od babiček a dědečků, z jejich domácností. Tyto židle pro mě osobně ztělesňují dobu socialismu. Moje představa z dětství je taková, že to jsou ty židle, "na kterých seděli členové komunistické strany na sněmech po celé republice ve všech kulturácích jako vrány. Společně měli na sjezdech stejné zájmy a seděli na židlích hezky vedle sebe jako na bidýlku." Postupně se začalo ukazovat, že tato cesta vede do slepé uličky a moc odvádí pozornost k historii, tedy k něčemu jinému než co bylo cílem. Cílem projektu není poukázat na tradiční styl nábytku, jeho tradiční využívání nebo udělat redesign thonetky z 60. let, ale naopak navrhnout netradiční sezení, možná vhodné pro dnešní dobu a vystihnout podstatu přísloví a vnést nový podnět do debaty o tom, jak design ovlivňuje naše chování. Neméně důležitým důvodem k opuštění tohoto přístupu bylo to, že původní nábytek je v mnoha případech lepší než jeho redesigny.

Stejnost a grafický vzhled

Bylo nutné najít cestu jak vykomunikovat to, že stejní lidé hledají stejné lidi. Toho jsem se rozhodla docílit skrze podobnost či stejnost. Principem, jak toho docílit je výrazný grafický a geometrický vzhled objektu. Židle s výrazným grafickým vizuálem. Židle složené z elementárních tvarů, které se opakují a při využití ve větším množství se jeví jako hejno. Jeden objekt se ztrácí v mase. Jedinec se ztrácí v davu. Jako u hejna vran, kdy nemůžeme v černé skvrně najít jednu vránu. Sedací nábytek jednoduchého grafického vzhledu se při řazení vedle sebe slévá do velkého davu a jedinec zaniká a stejnost objektů je do očí bijící.

Elementárnost formy

Přísloví lze definovat jako dědictví selského rozumu a tlumočí elementární lidskou zkušenost. Nabízelo se zaměřit se na tvarově jednodušší a minimalističtější formy nábytku. Vytvořit prostý nábytek, který je konstruován přímočaře a stroze.

Cílová skupina

Dalším hlediskem bylo, že by měl sedací nábytek sloužit v místech, kde ho využívají lidé se stejným zájmem nebo stejným důvodem příchodu. Tento aspekt vedl k sedacímu nábytku do veřejných prostor. Kde se setkávají lidé za stejným účelem nebo se stejnými zájmy. Vybízelo se tedy zaměřit se na lavičku pro více osob, například do foyer divadel nebo galerií, do vestibulu metra nebo do čekárny.

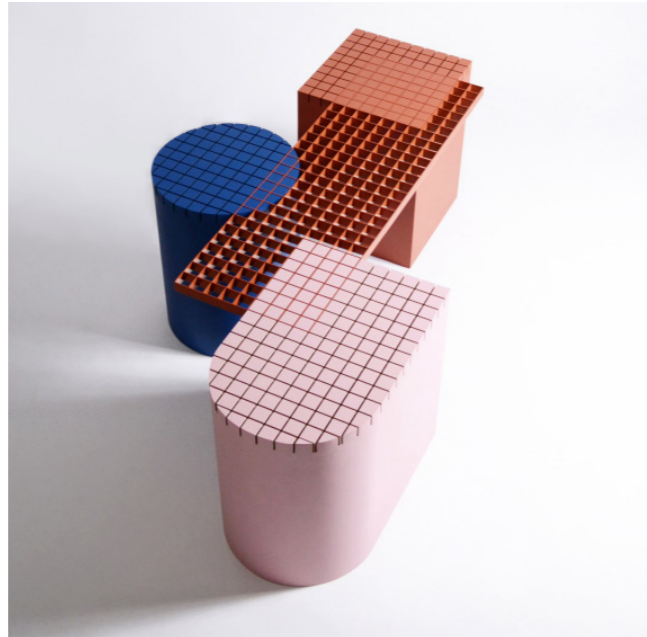
Luca Nichetto, 2014

<https://www.dezeen.com/>

Thonet 50.- 80. léta

<http://www.sbazar.cz/>

Nort Studio, Urban Shapes, 2018
<https://www.dezeen.com/>

Uhuru Design, Fold Bench, 2016
<https://www remodelista.com/>

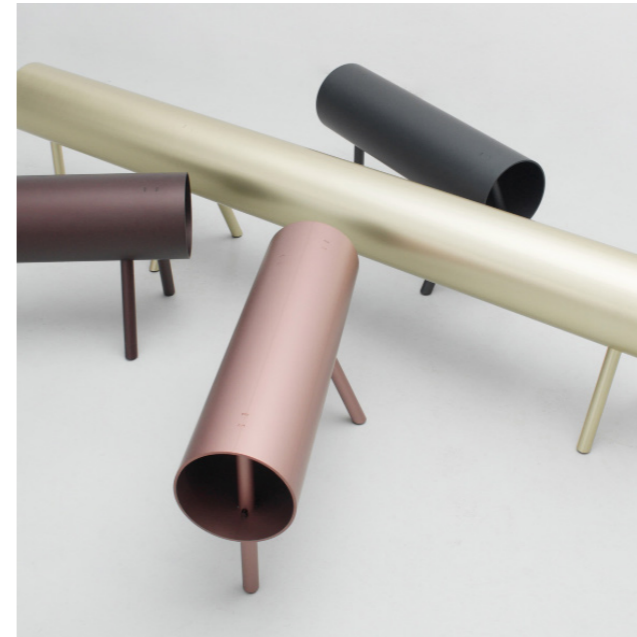
Johanna Dehio, Hockerbank, 2015
<https://www remodelista.com/>

Pallisade Collection, R. a E. Bouroullec, 2018
<https://www.scp.co.uk/>

Marta Ayala Herrera
<http://www.martaah.net/>

Os & Oos, 2017
<https://www.dezeen.com/>

Výstup analýzy

S vědomím hledisek shrnutých v analýze jsem si vybrala dva inspirační zdroje. Prvním je židle do exteriéru od firmy Thonet. Vzhledem k zajímavému konstrukčnímu řešení, grafickému vzhledu způsobeným opakováním dřevěné kulatiny a zdánlivé elementaritě byla ideálním odrazovým můstkem. Tomuto výběru předcházela rešerše současného trhu s židlemi v materiálu kov a dřevo na základě které, jsem dospěla k tomu čeho chci docílit a čeho se chci vyvarovat při navrhování židle. Druhým inspiračním zdrojem se mi stal městský mobiliář, respektive architektura piazzetty Nové scény Národního divadla. Kde se nachází květináč zig-zag geometrie z půdorysného pohledu v místě, kde se často setkávají lidé se společnými zájmy a za stejným účelem.

Čeho docílit?

1. Při pohledu na lavičku je zřejmé, čím je inspirovaná.
2. Nábytek vyvrací zažitě způsoby používání.
3. Design minimalistického vzhledu, který vyplývá z přímocarosti přísloví.

Jak toho docílit?

1. Prostřednictvím grafické vizuality a opakujících se prvků ~ symetrie, opakovatelnost.
2. Nejen nábytek, ale také prostorotvorný objekt. Volné využití a skladebnost.
3. Prostřednictvím základní geometrie a jednoduchosti konstrukce.

První možností je sedací nábytek pro jednu osobu inspirovaný thonetkou. Druhou možností je sedací nábytek pro více než dvě osoby inspirovaný zig-zag křivkou. Z těchto dvou variant jsem se rozhodla hlouběji se zabývat druhou možností. Hlavním důvodem je, že skrze lavičku a nebo jiný sedací nábytek pro více osob se snáze sprostředkuje význam přísloví. Vedlejším důvodem je fakt, že lidé tuto "židku" využívají k sezení a to mi přišlo jako zajímavý inspirační zdroj.

Proporce lavičky musí přirozeně odpovídat normám, tedy výška sedací plochy se musí pohybovat mezi 420 a 500 mm a šířka a hloubka sedací plochy mezi 320 a 380 mm (stolička). Jako minimální prostor pro jednu osobu jsem ze socimetrických údajů určila 500 x 500 mm, vycházím také z míry intimního prostoru jedince, což je 150 - 450 mm. Lavička pro 5 lidí je minimálně 2000 mm dlouhá.

Thonet Gartenstuhl, 1891

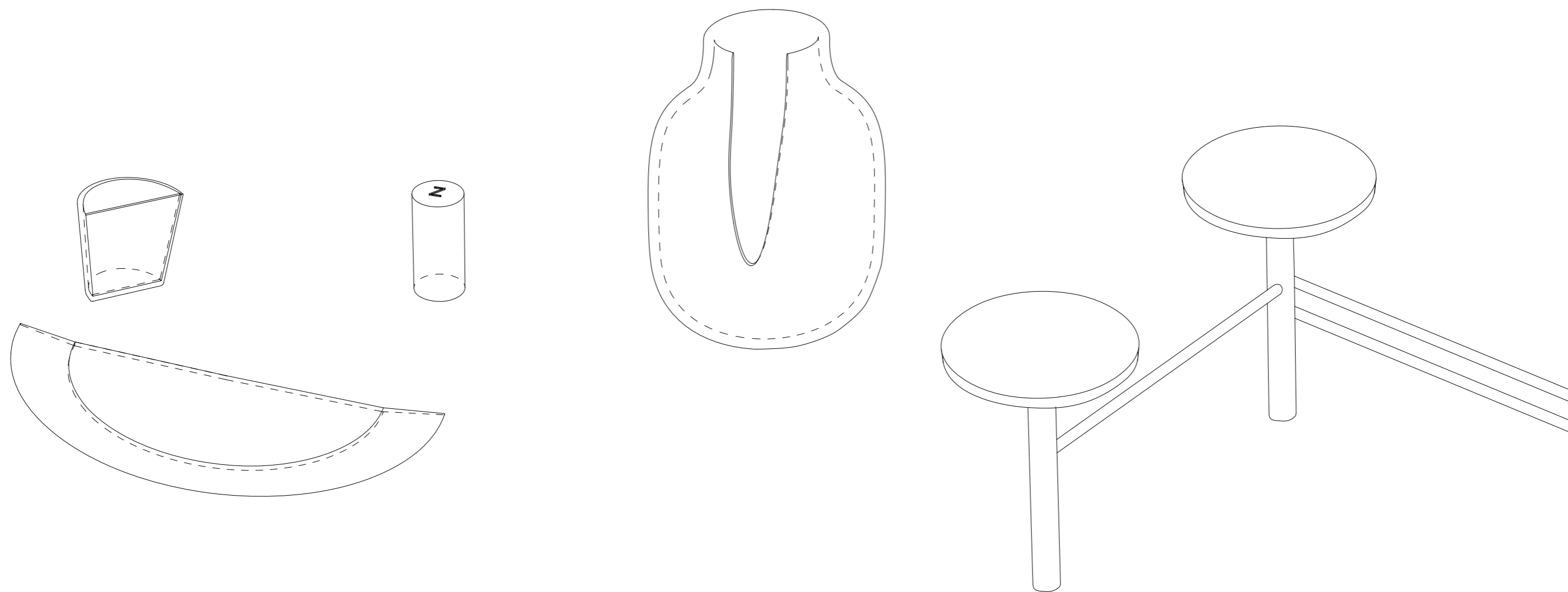
<https://artemest.com/>

Piazzetta Nové Scény Národního divadla, Karel Prager

Vize a záměr projektu

Cílem tohoto projektu je najít směr, kterým se chci v designu zabývat v budoucnu a vytvořit si podhoubí pro tvorbu i po skončení bakalářského studia. Vytvořit si pole působnosti pro moje mimoškolní autorské projekty, kterými se budu moct prezentovat. Konkrétním záměrem je vytvořit sérii produktů inspirovanou příslovím. Skrze tuto bakalářskou práci si chci ujasnit to, jakým směrem by se měla série ubírat a čemu se vyvarovat. Přistoupit k tématu analyticky a zhodnotit možnosti. Zkusit skloubit konceptuální přístup s možností sériové produkce. Záměrem projektu je zaexperimentovat v poli teorie designu i v designéřské praxi. Během léta 2019 bych ráda sérii rozšířila o produkty z porcelánu a skla "Jez do polosyta, pij do polopita.", "Sůl nad zlato." a "Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.". Řekla bych, že téma projektu je životaschopné, vzhledem k tomu, že vyplývá ze základních lidských zkušeností, tedy bude vždy aktuální a třeba dovede uživatele k tomu, že se chytne za nos.

KOV

KRAJINÝ
NEPOHODLNÝ

JAKO
NEJTO

OBYČEJNÝ

FUJ

DŘEVO
KŮLE

vají a
velkou

DŘEVO
TEXTIL

důlání

nejš
dvo.

TVAROVANÝ
OPĚRADLÝ
KOMBINACE
OBYČ. A NE DŘEVO + KOV

novou
styl

novou
styl
podřepu

moc jednoduší

matice

TRUBKA
NEČESTÍM
TAKOVÍ TUSTY
VELKÝ

DŘEVO

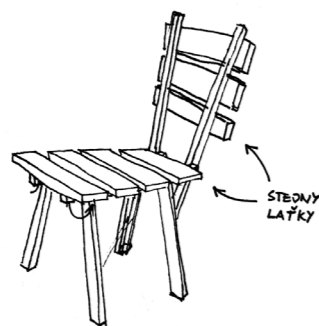
DŘEVO

DŘEVO

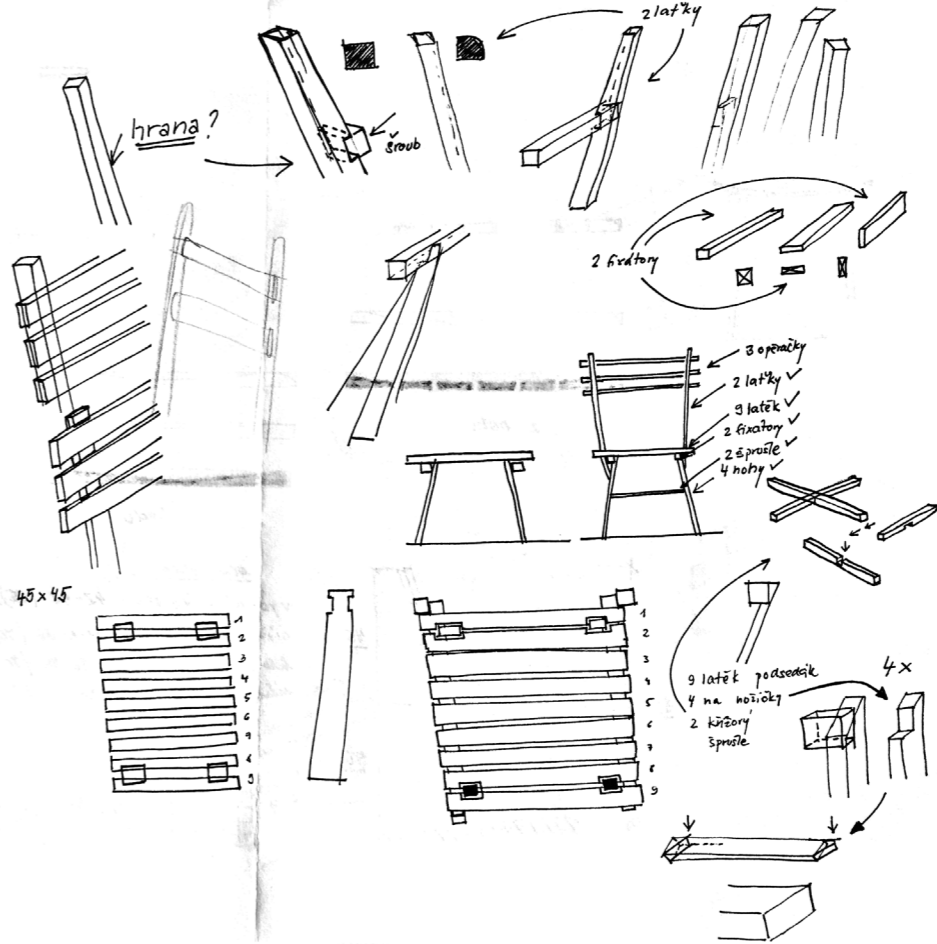
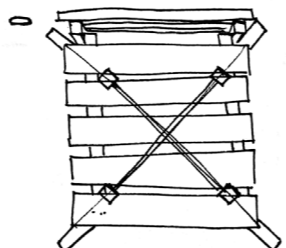
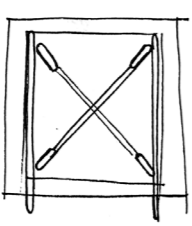
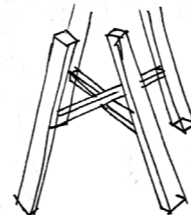
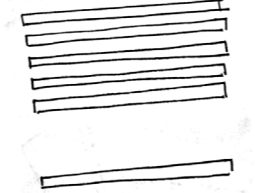
KOV

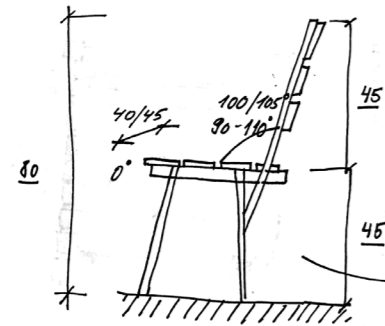
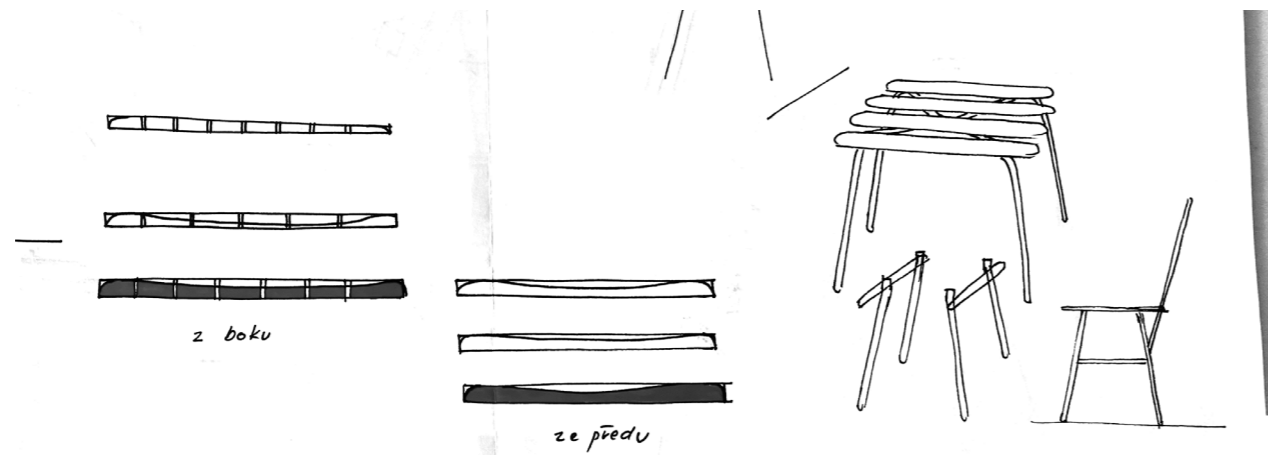

STĚDNÍ
LAŤKY

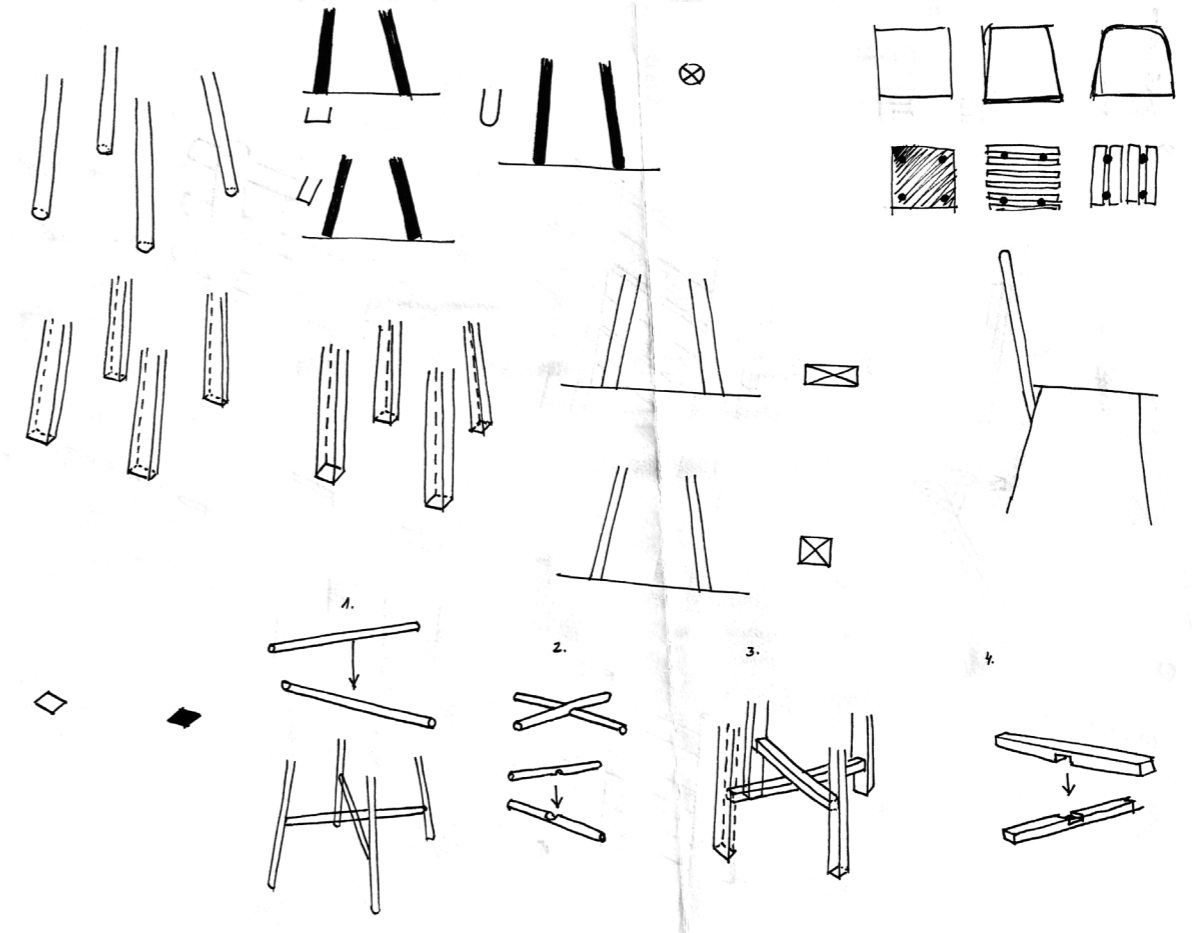
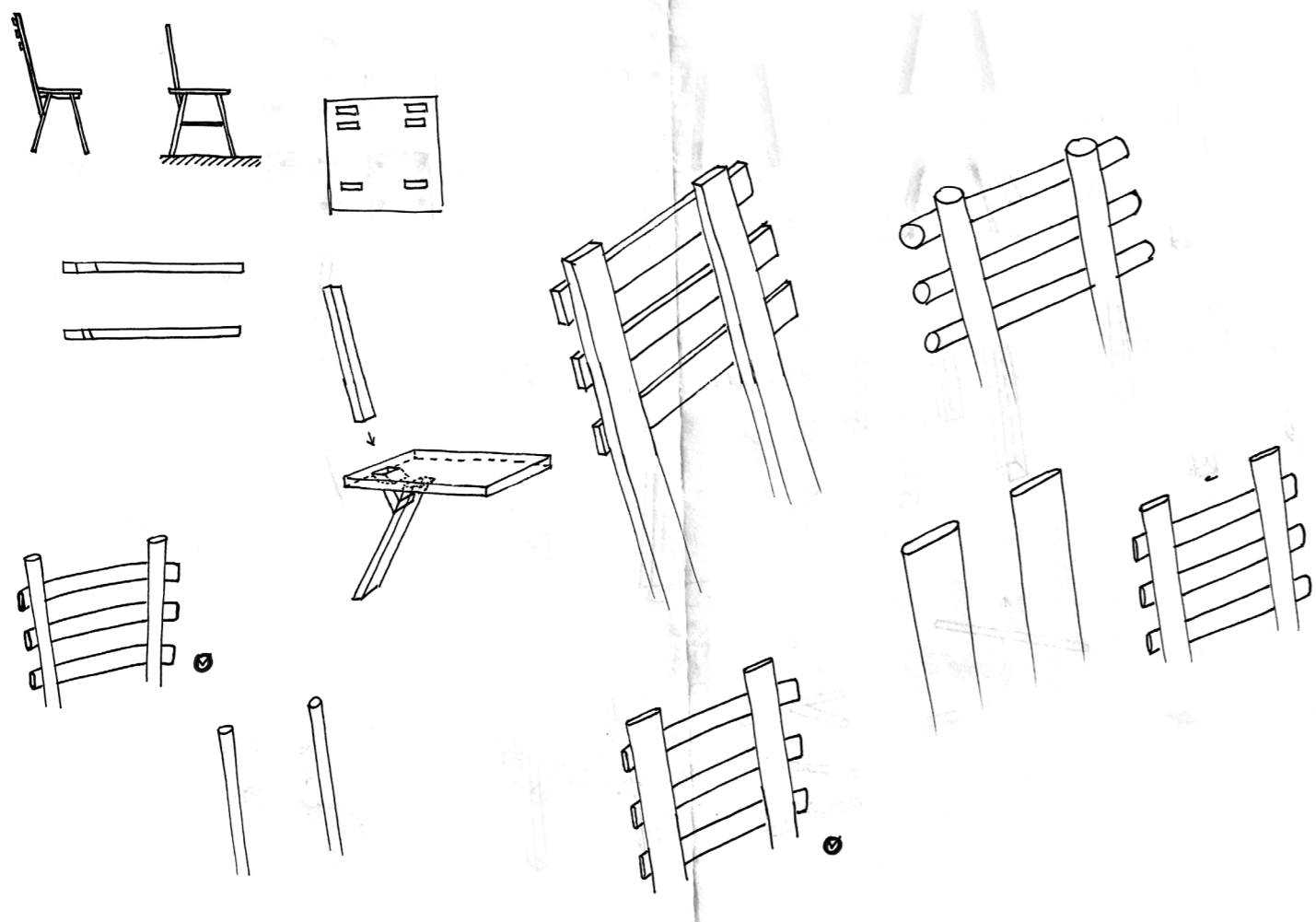
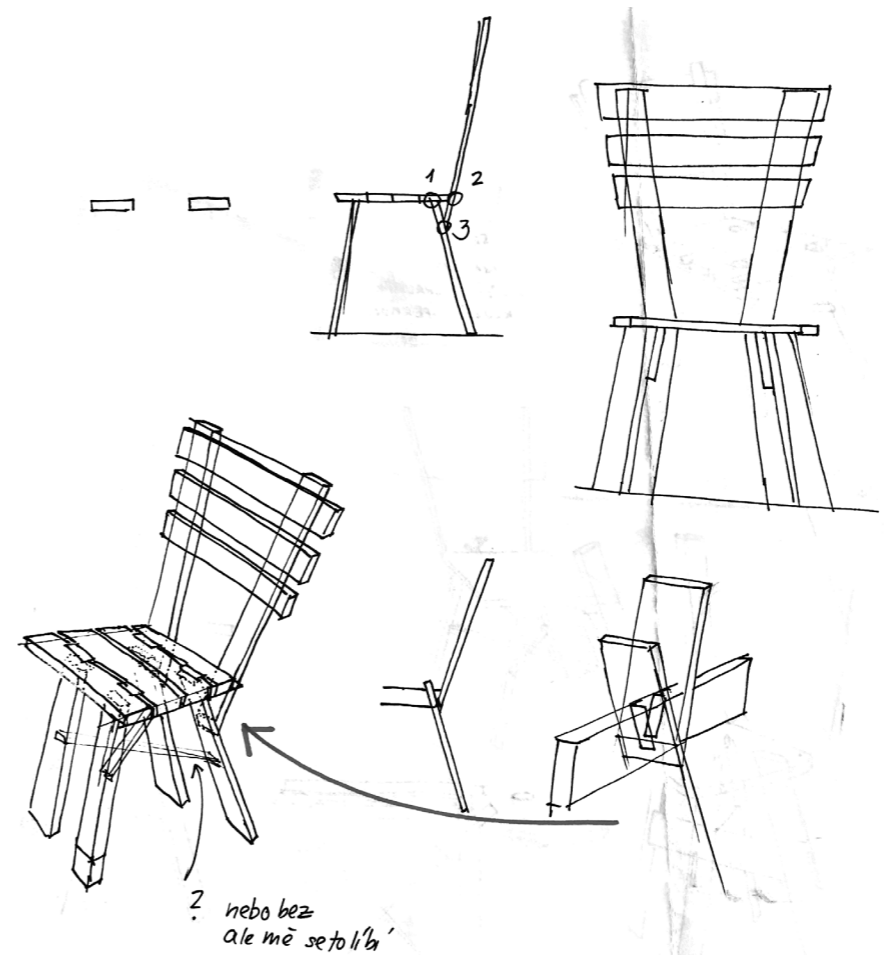
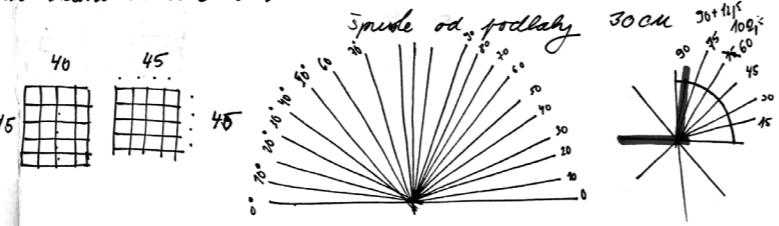
KULATINA SE
HODÍ NA NOHY
KVŮLI X ŠPRAVLÍM
A KVŮLI OPĚRADLU

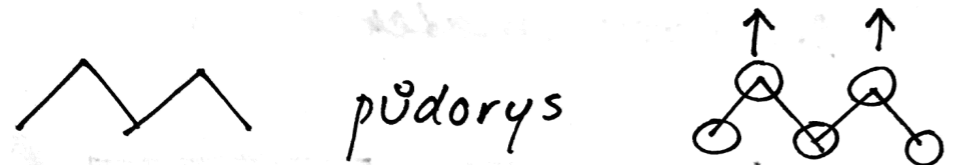
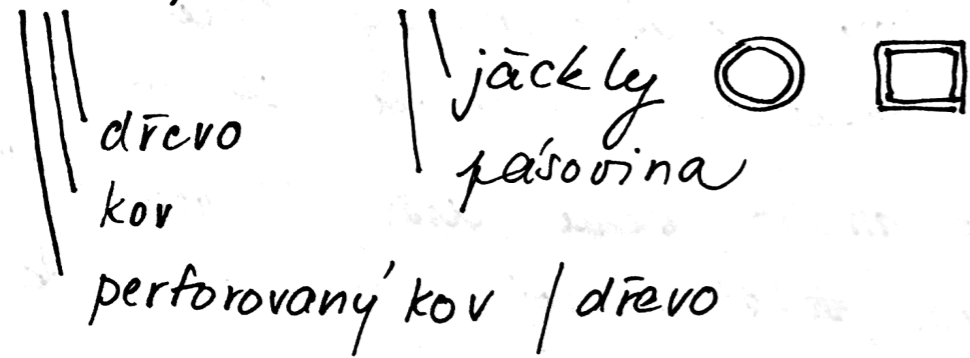
sedadlo
 výška sedadla 42-48 (45)
 šířka sedadla MIN 36 (40)
 hloubka sedadla 36-45 (40/45)
 úhel sklonu sedadla 0-5°

opěradlo
 výška opěradla 42-45 (45cm)
 sklon opěradla 30-110°

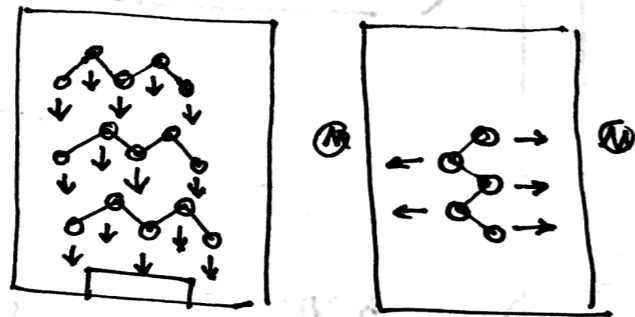
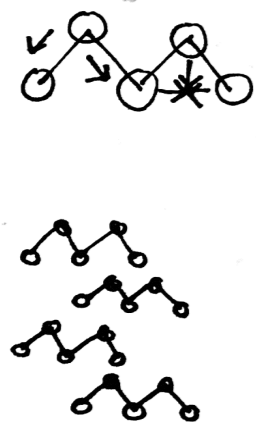

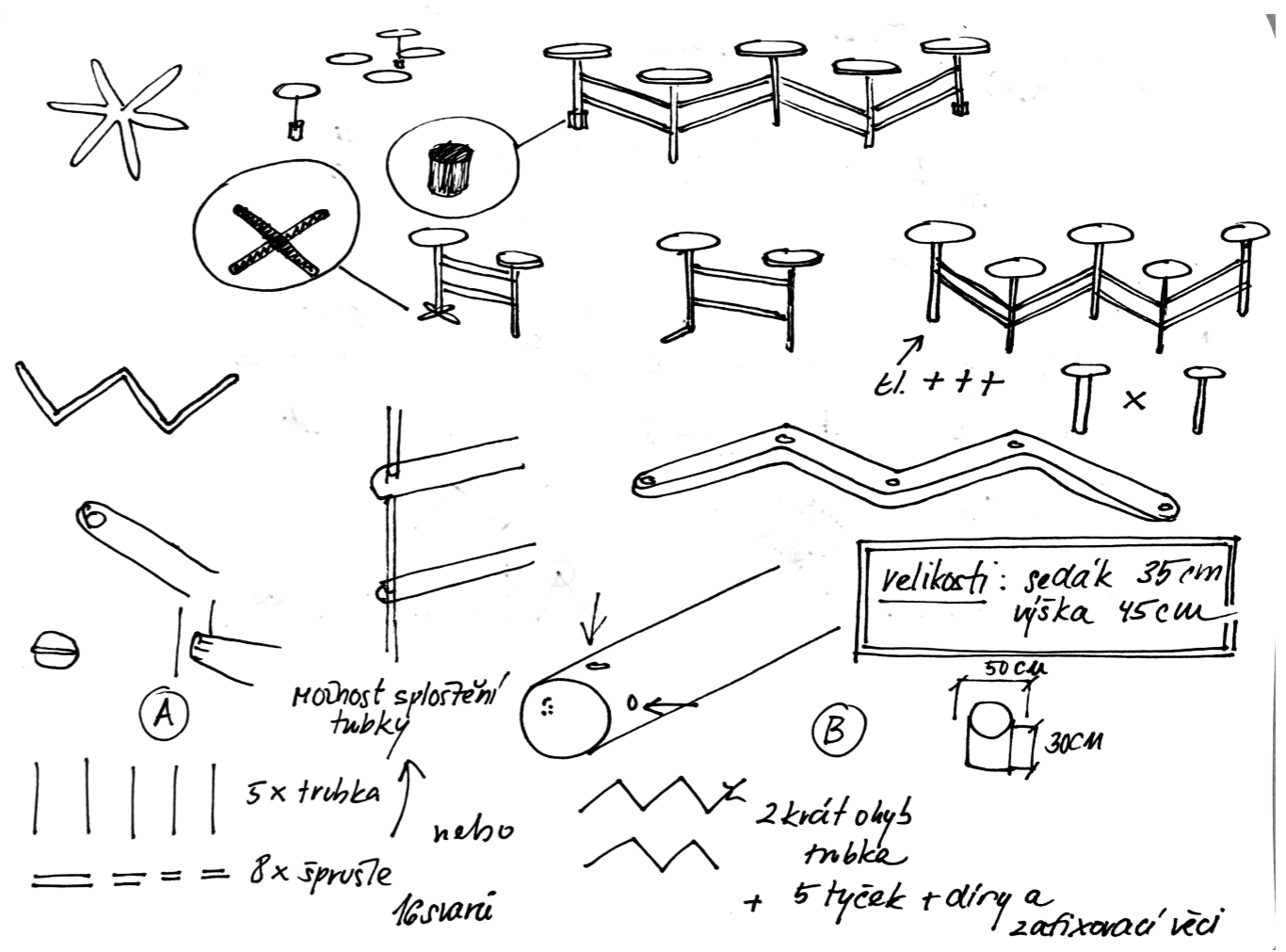
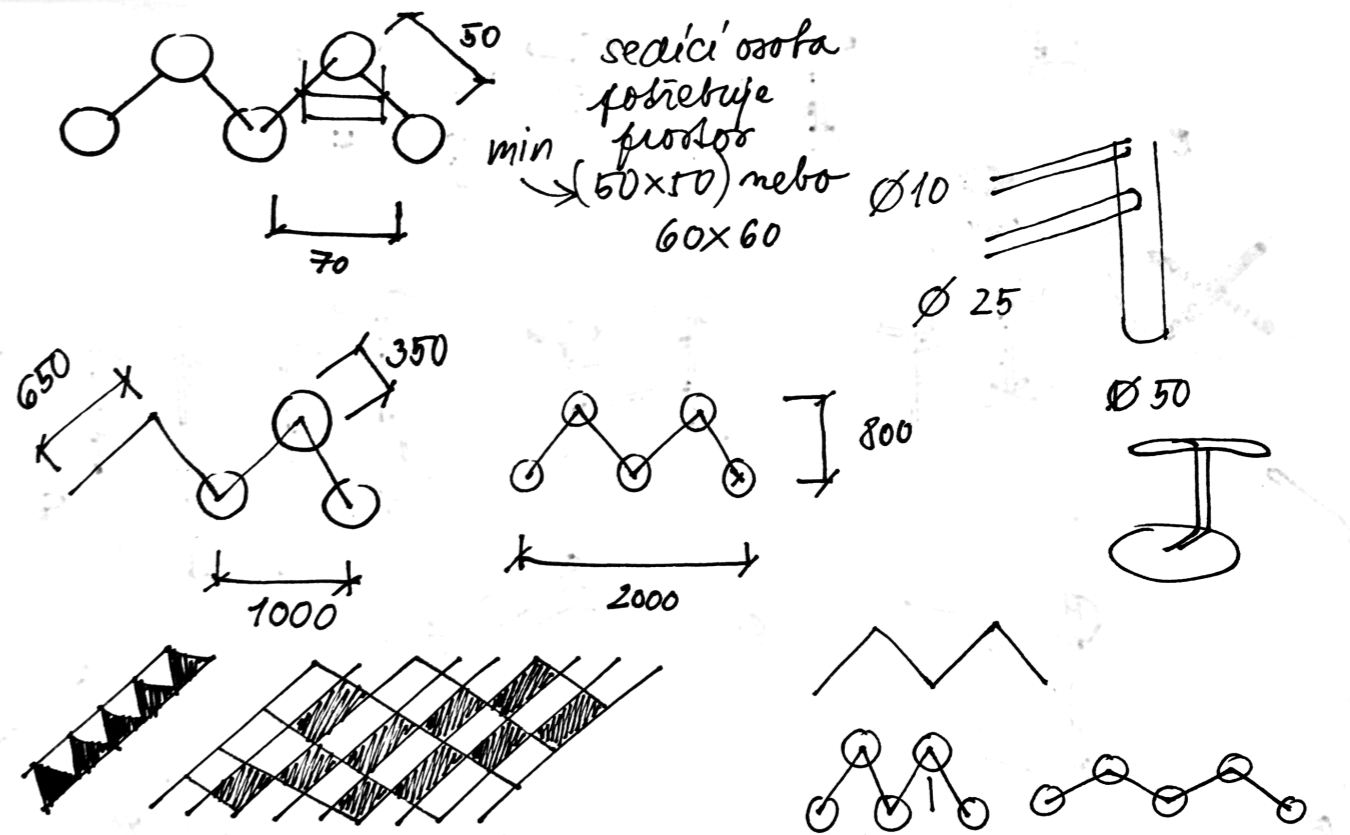
sedáky + konstrukce

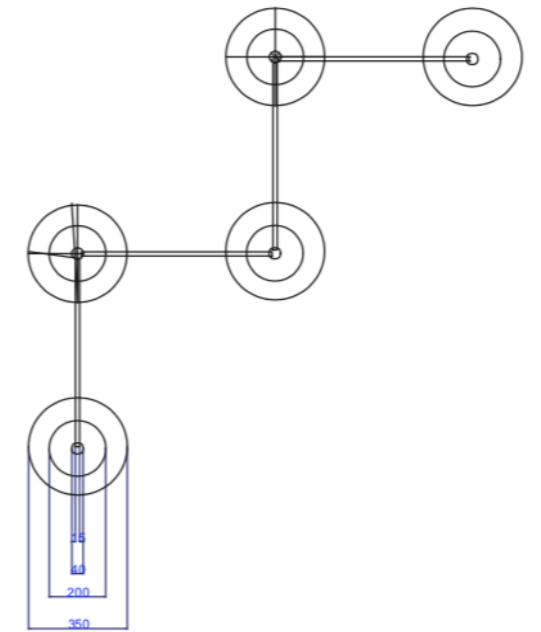
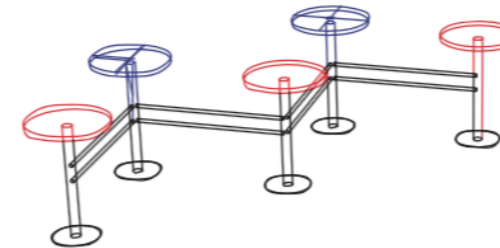
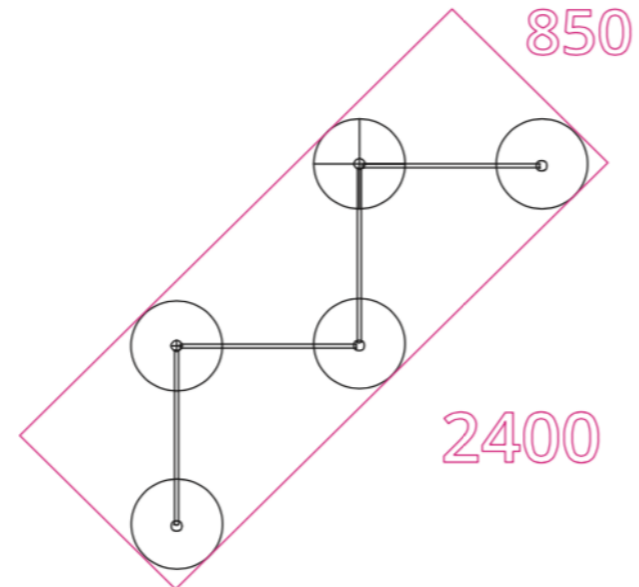
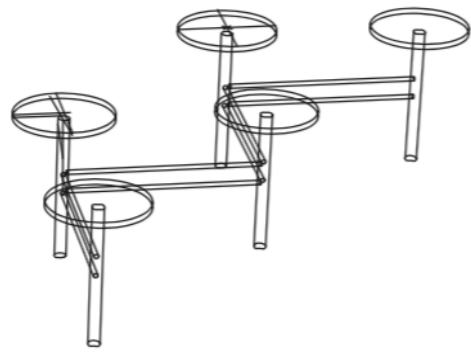
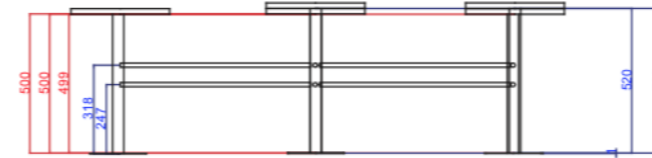
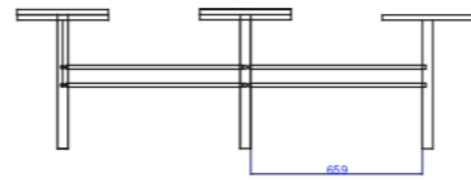
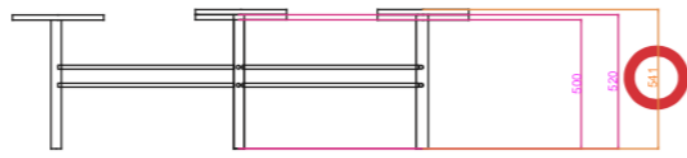

- jiný způsob sezení možnost alternativního využití
- řazení a tvoření obrátců
- exteriér X interiéř

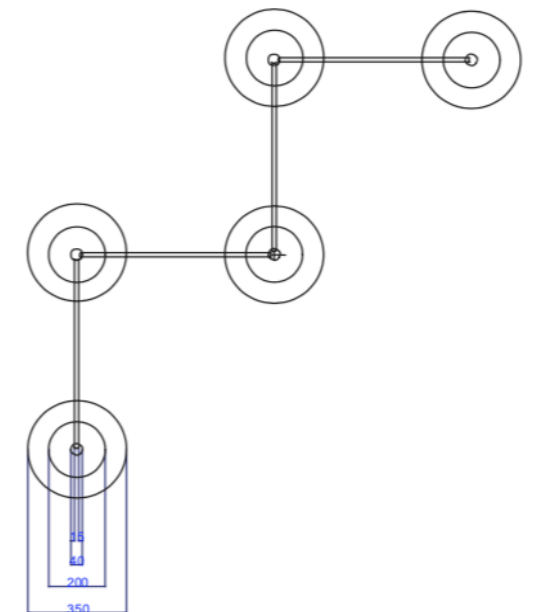
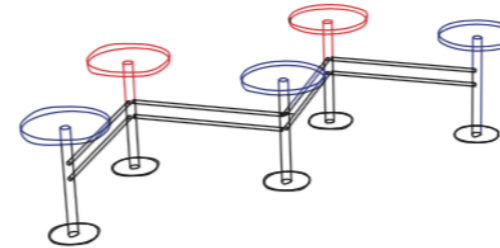
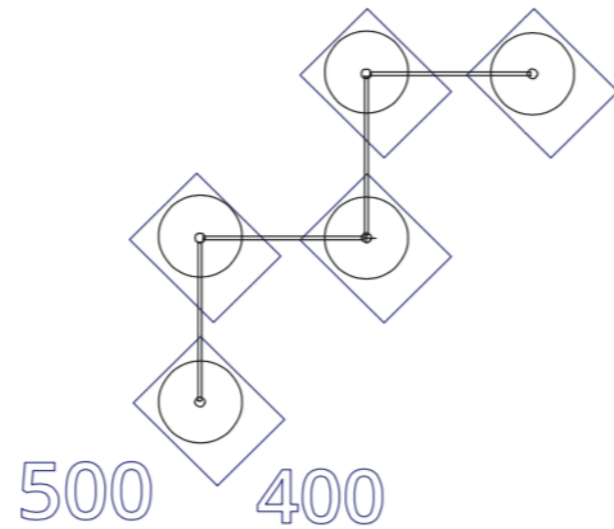
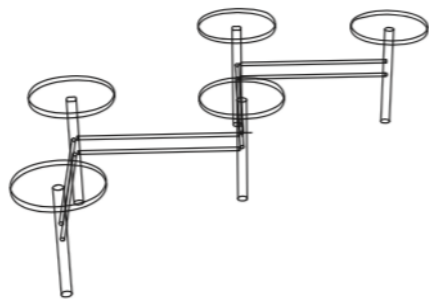
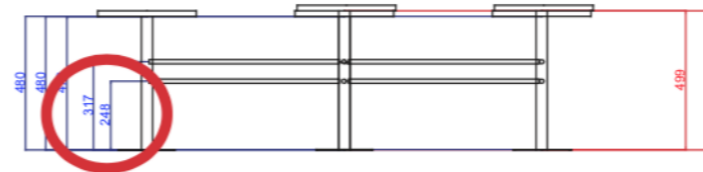
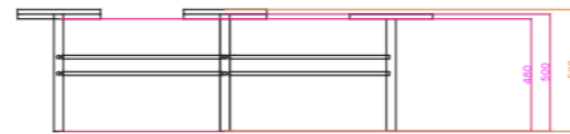
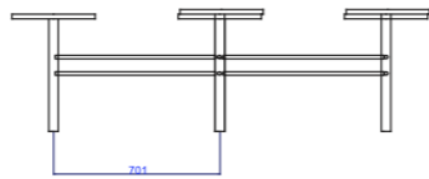

→ silně grafický tvor to tzv. "hejno"

2.VERZE KOMBO 3 SEDÁKY 48 + 2 SEDÁKY 50

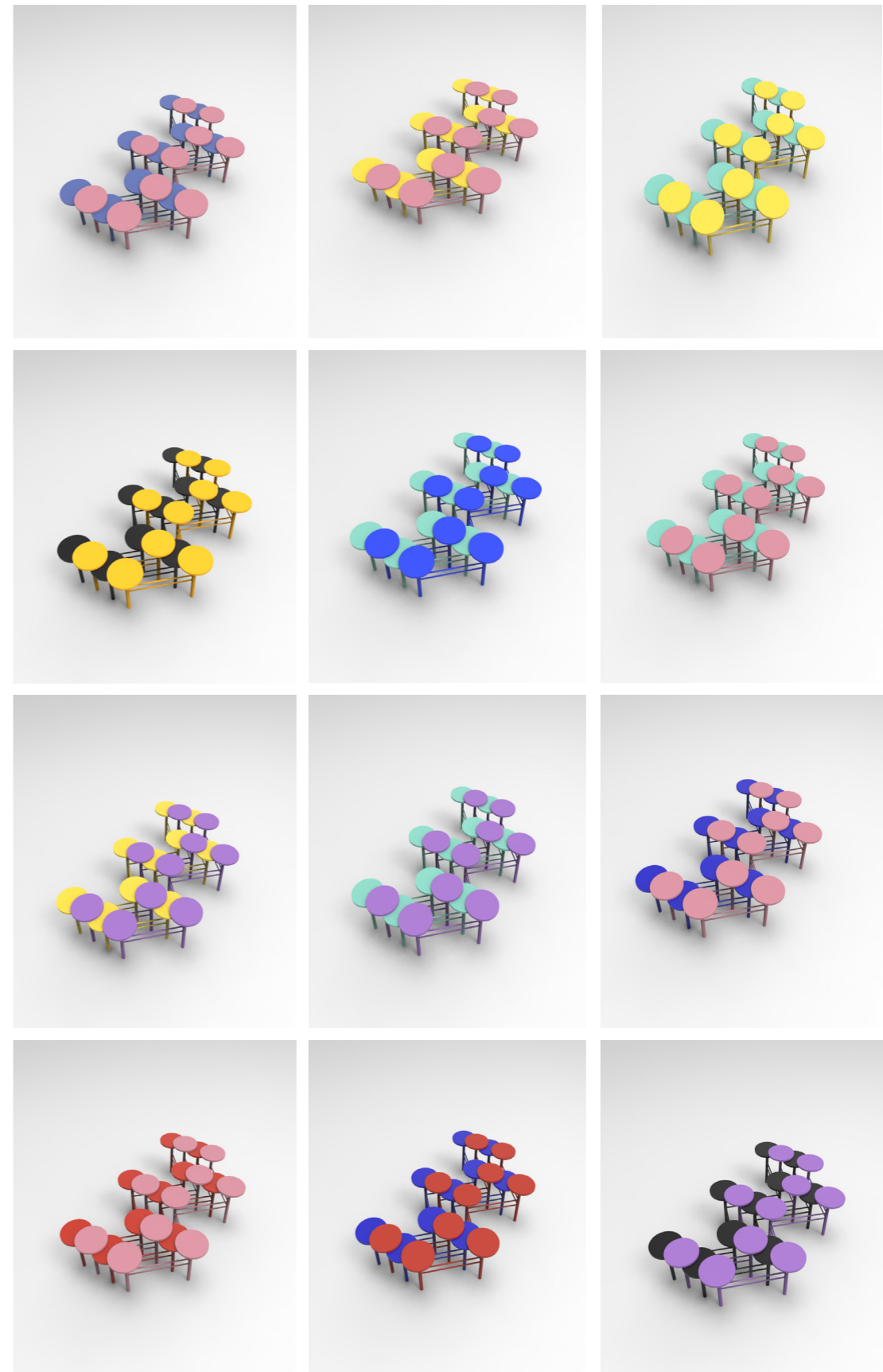

Model 1:1

Barevné varianty

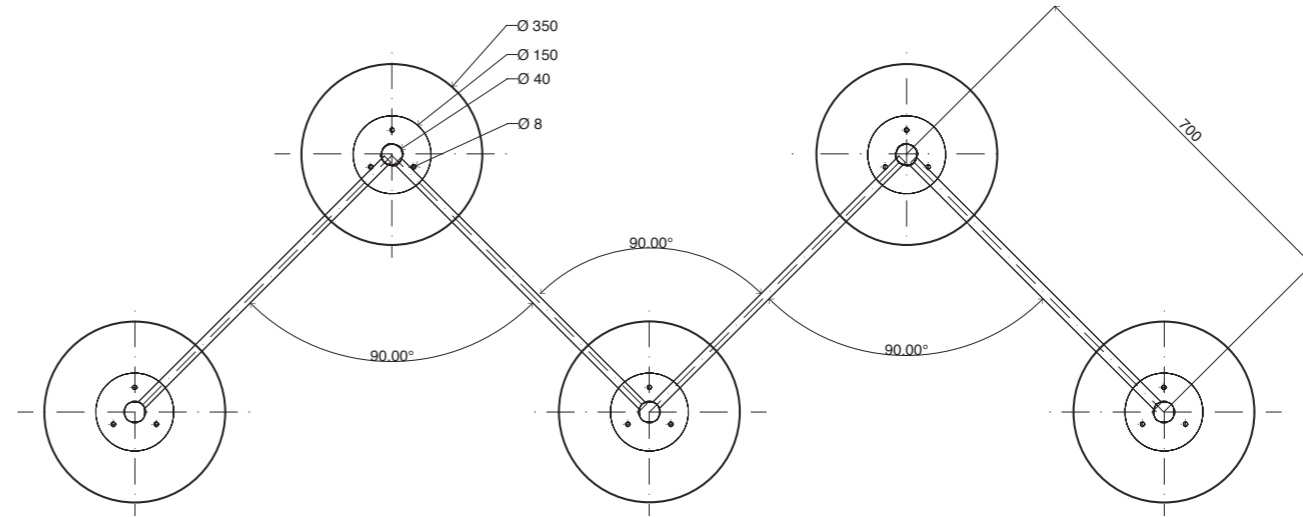
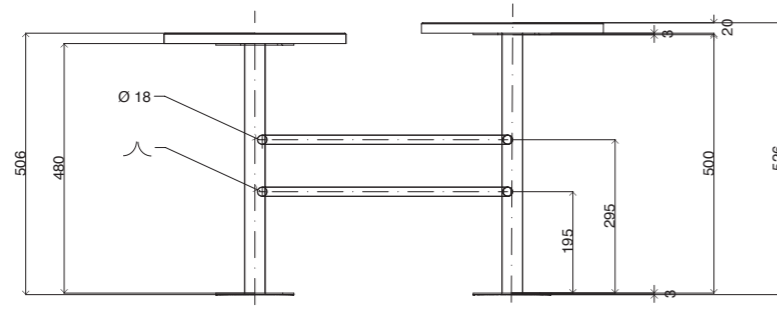
Výsledný návrh

Výsledný návrh představuji v ideální rovině. Je jím atypická lavička sestavena z pěti oddělených sedáků bez opěradla. Lavička umožňuje uživatelům sedět jedním směrem nebo kolem dokola. Z toho vyplývá, že může být využívána jako solitér uprostřed místnosti nebo přistrčená ke zdi. Lavička je koncipována do veřejných prostor. V případě interiérů je vhodná do foyer kin, divadel, galerií, škol, čekáren nebo vestibulů metra. V exteriéru je vhodná do prostor náměstí, nádraží a parků. Lavička je koncipována jako prostoro-tvorný prvek interiéru. Pomocí lavičky je možné vytvářet různé druhy prostoru dle potřeby. Skýtá možnost sloužit v řadách, čtvercích, pulkrúžích, atd. Tak se stává prostoro-tvorným prvkem. Interiérová verze má rektifikační body pro vyrovnání křivosti podkladu a je možnost ji stohovat díky odlišným výškám sedáků. Pod sedáky je silikonový kroužek sloužící jako zábrana před odřením laku při stohování. Exteriérová verze je kotvitelná do země. V případě exteriéru může ve vhodných místech (prostranství u dětského hřiště) vytvářet bezpečnostní bariéru. Výška horizontálních trubek je v úrovni 300 mm nad zemí jsou tedy snadno překročitelné, ale stále splňují normy bezpečnostních bariér. Nabízela se varianta z ohýbaných a navařených trubek. Pro tuto možnost jsem se nerozhodla z důvodu nepraktičnosti spoje do exteriéru (koroze) a náročnosti výroby. Svařovací metodou je metoda TIG. Povrchovou úpravou laviček je práškové lakování nabízí se i varianta lakování za mokra v matných barvách RAL 1028 (žluto-oranžová), 6034 (tyrkysová), 3015 ("millennial pink"), 7040 (šedá) a 9017 (černá). Technické řešení rektifikačních bodů, ukotvení do země a montáž sedáků jsou ve výkresové dokumentaci. Materiálem, z kterého je nábytek vyhotoven je kov v kombinaci s plastovým deskovým recyklátem. Plastový recyklát je plnohodnotný materiál vhodný pro exteriérové využití. V zahraničí je to běžná praxe využívat tento materiál ve veřejném prostoru. Zahraniční firmy mají větší sortiment než v ČR. V ČR existuje pouze firma Transform, ta vyrábí výhradně materiál pro dům a zahradu, jako jsou například plotové latě. Provedla jsem důkladnou analýzu trhu s plastovým recyklátem a nejvíce mne zaujal materiál od Plasticiet a Smile Plastics. Tyto materiály jsou plnohodnotné po funkční i estetické stránce. V Česku jsem žádný obdobný projekt nenašla. V případě kovu se jedná o svařované kovové trubky o průměru 40 mm a 18 mm. Dolní podstava a horní plocha pro sedák je o průměru 150 mm a tl. 4 mm. Průměr sedáku je 350 mm tl. 20 mm. Sedák je upevněn na horní plochu pomocí tří metrických šroubů. Všechny rozměry jsou uvedeny v technické dokumentaci. Výšky sedadel se pohybují mezi 480 a 530 mm. Prostor pro jednu osobu vsedě je 0,25 m². Výsledný návrh je pokusem otevřít diskuzi nad tím, jak společně trávíme čas ve veřejném prostoru. Jedná se lavičku přispívající do dnes populární diskuze o veřejném prostoru a našem chování v něm. Na následujících stranách jsou vizualizace samotného produktu, technické výkresy, barevné varianty, stohovatelnost, skladebnost a vizualizace v prostředí.

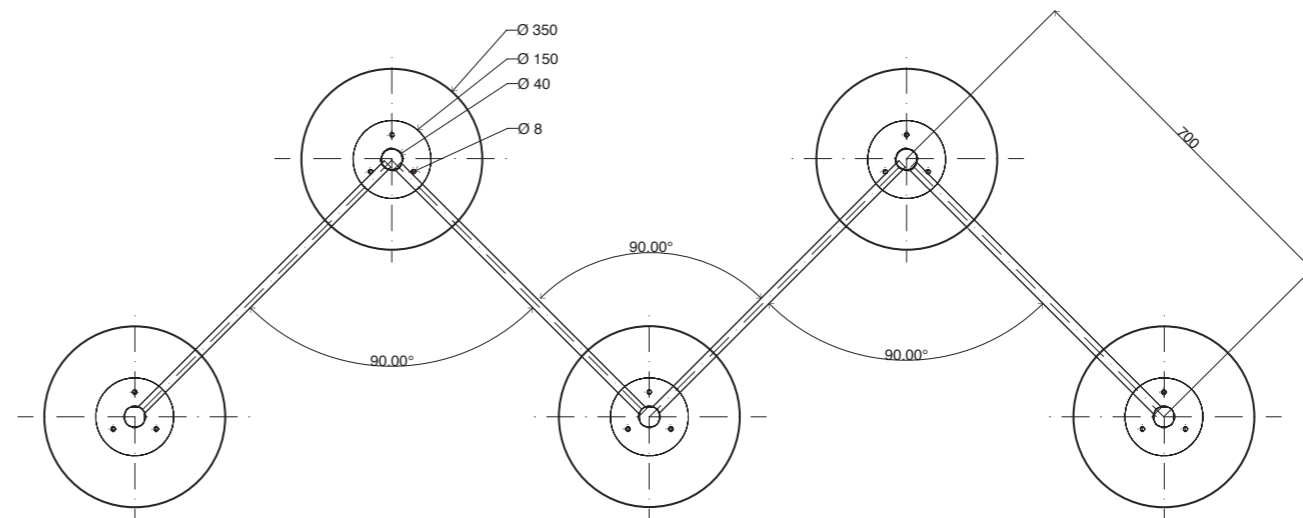
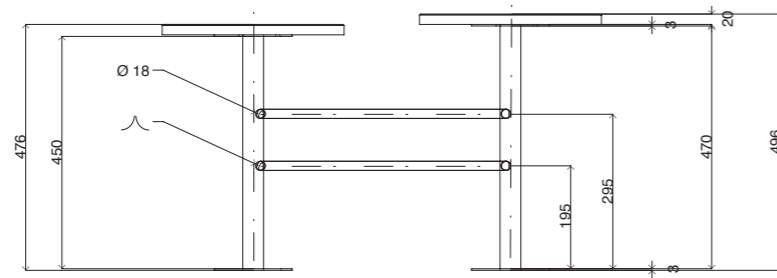

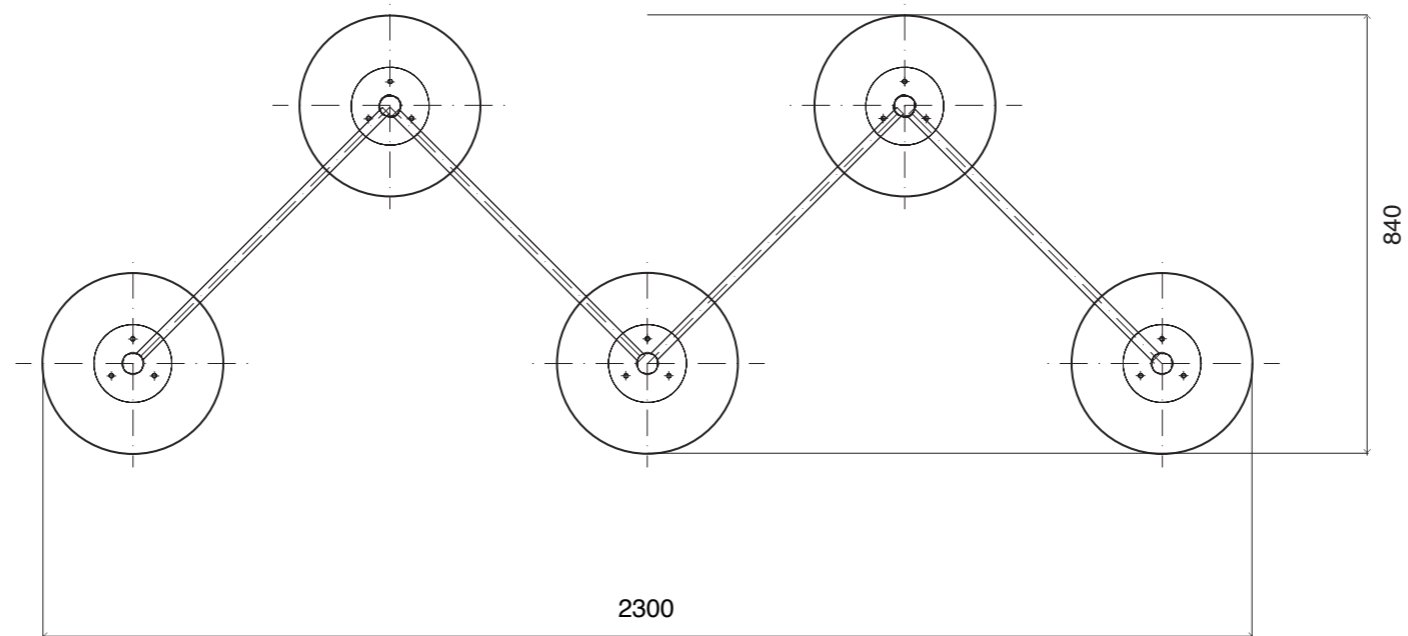
Technické výkresy ~ mm ~ 1:10

VERZE A
500, 480 mm výška sedáku

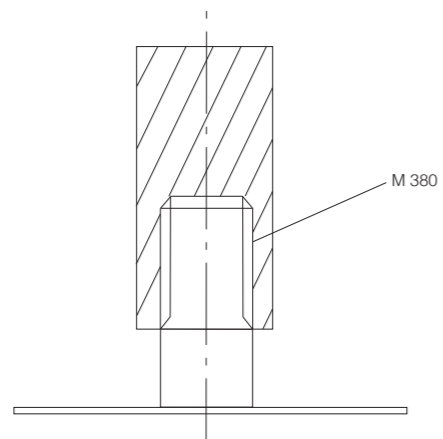
Verze B
470, 450 mm výška sedáku

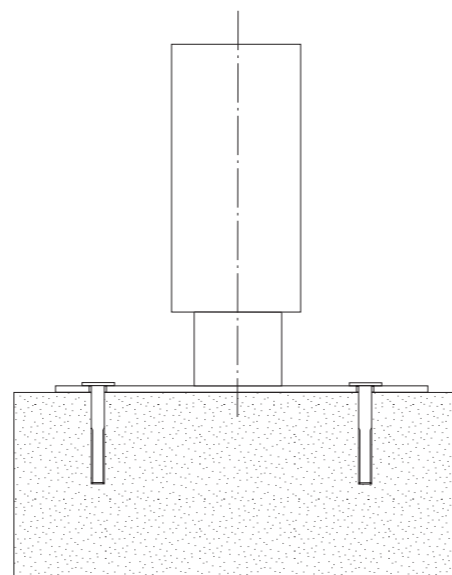

Schémata tech. řešení

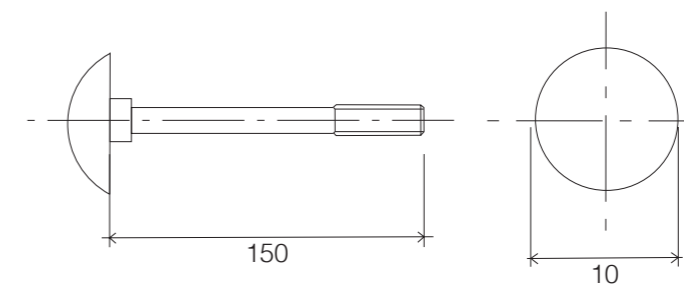
Rektifikační body
~ interiér

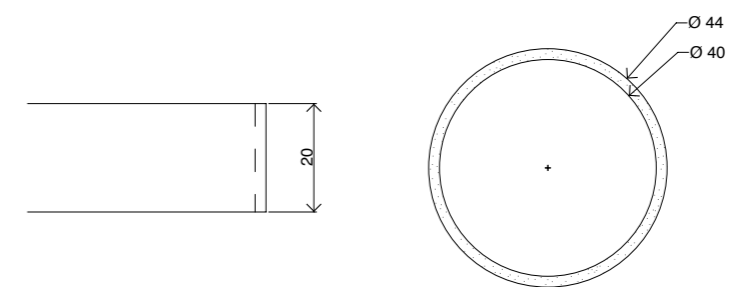
Ukotvení
~ exteriér

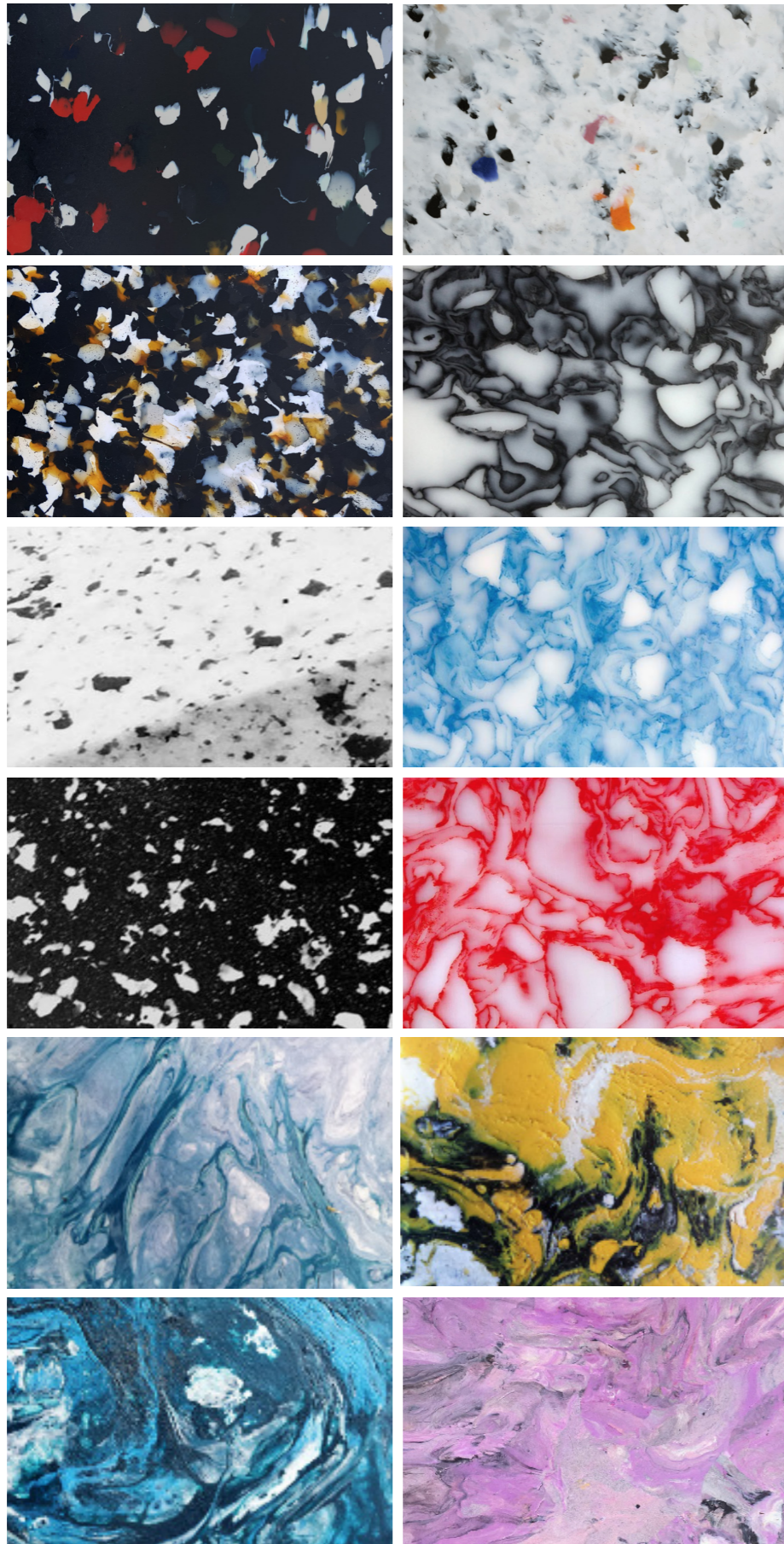
Vratové šrouby

Silikonové těsnění

Materiálové varianty

Firmy zabývající se plastovým recyklátem

Při hledání materiálů na sedáky jsem zabředla do problematiky plastových recyklátů. Zabývala jsem se zejména deskovým materiálem z tvrdé plastové drtě, z které lze vyrobit konstrukční plnohodnotný exteriérový i interiérový materiál. Recyklovaný plast mě velice zaujal a hledala jsem jaké firmy se jeho výrobou zabývají. Jak velký trh je a jaké jsou možnosti firem. Kromě obsáhlých rešerší na internetu jsem navštívila knihovnu materiálů. Tam jsem vytvořila seznam firem, které se tímto materiálem zabývají. V České republice se na této úrovni vývoji a výrobě nikdo nevěnuje. Nakonec mě tento projekt přiměl uvažovat nad rolí designu ještě v jiné rovině než té sociální, ale i té ekologické. Za rozšíření obzorů v tomto ohledu během zpracovávání méj bakalářské práce jsem vděčná. Nejvíce mě zaujala firma Plasticiet, Smile Plastics, PoliMarble a EcoPixel.

Dehoplast	Německo
Taninpanel	Švýcarsko
Magma	Mexiko
AectuelFloors	Nizozemsko
EcoTop	USA
WasteBasedBrick	Nizozemsko
StructuralSkin	Španělsko
Metallico	Itálie
EcoRecycled	Francie
Plasticiet	Nizozemsko
	https://www.plasticiet.com/materials
Scapa	Thajsko
DenimX	-
PoliMarble	Nizozemsko
RecycledSeries	https://www.polimeer.com/ USA
Ecopixel	Itálie
	http://www.ecopixel.eu/
Archoterra	-
Gaborit	Německo
Metem	USA
RecyPU	Francie
SmilePlastics	UK
	https://smile-plastics.com/
	http://www.materioprague.cz/cz/

Barevné varianty

RAL 1023

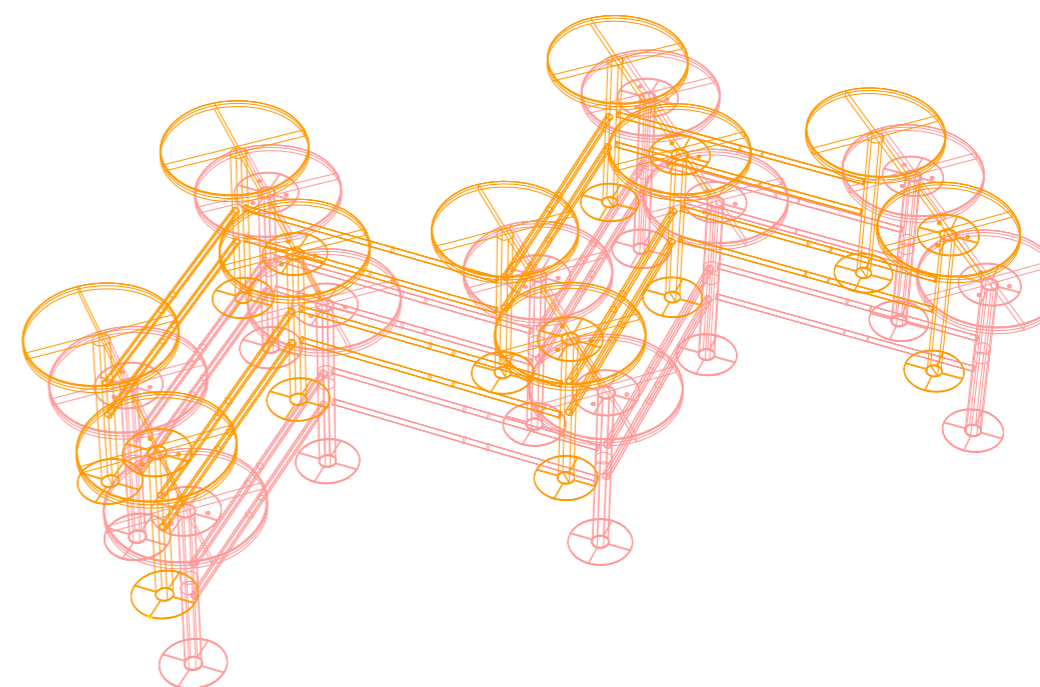
RAL 3015

RAL 9017

RAL 6034

RAL 7040

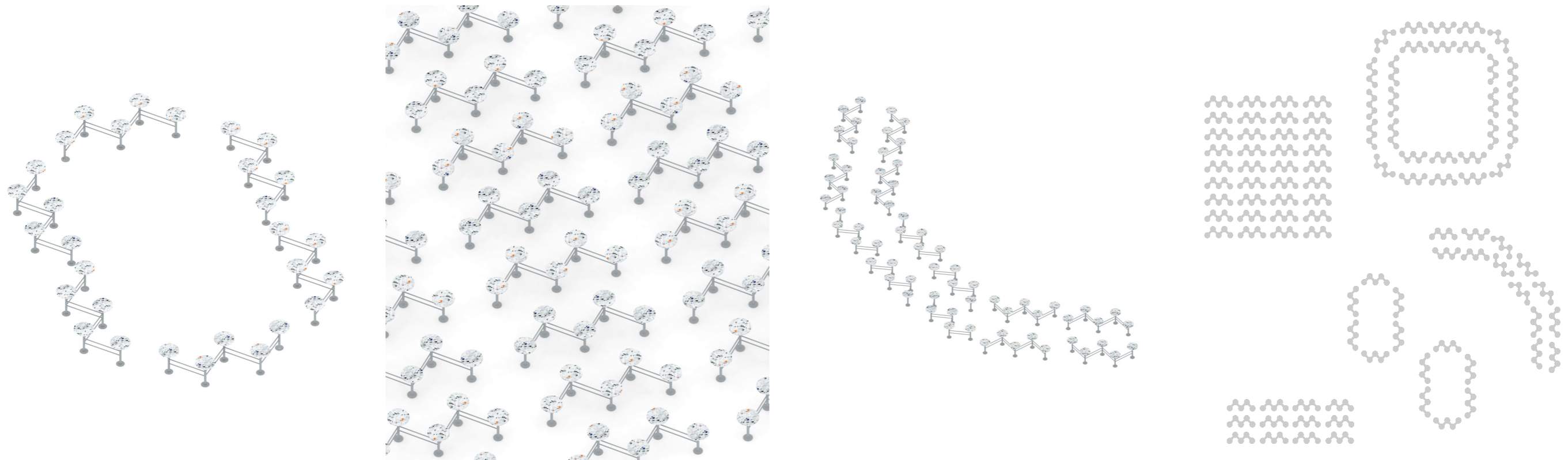
Stohovatelnost

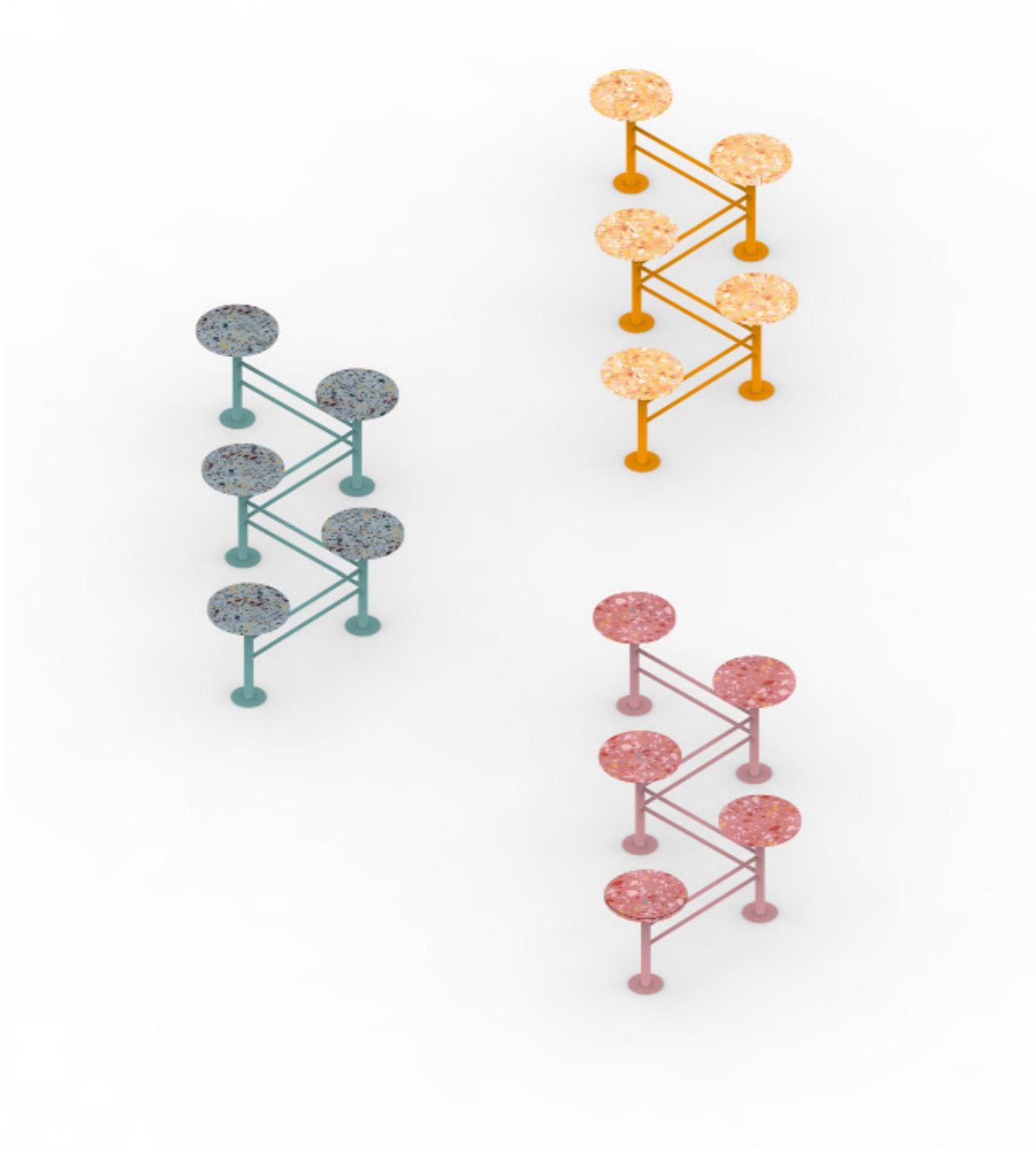
VERZE A
500, 480 mm výška sedáku

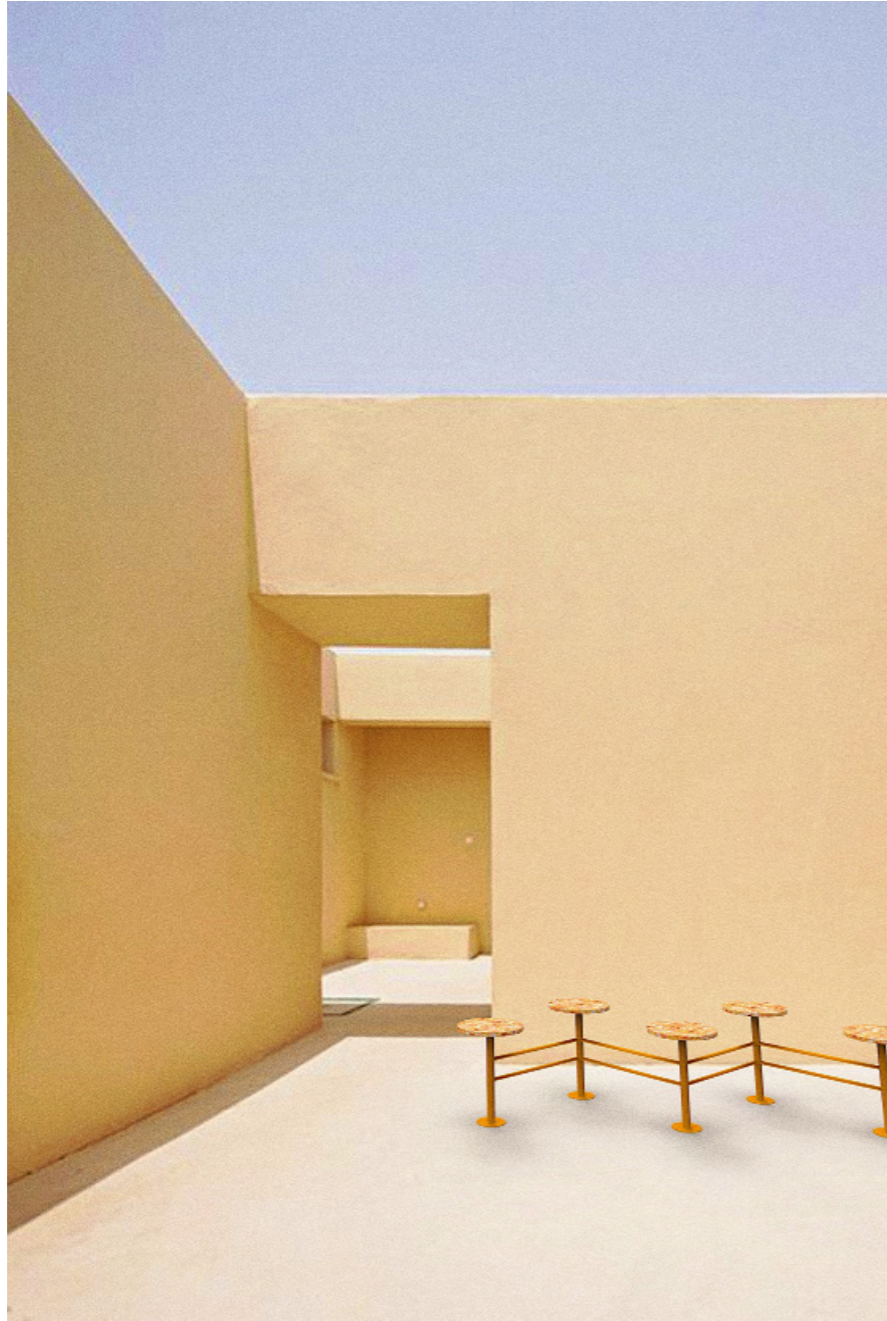
Verze B
470, 450 mm výška sedáku

Skladebnost

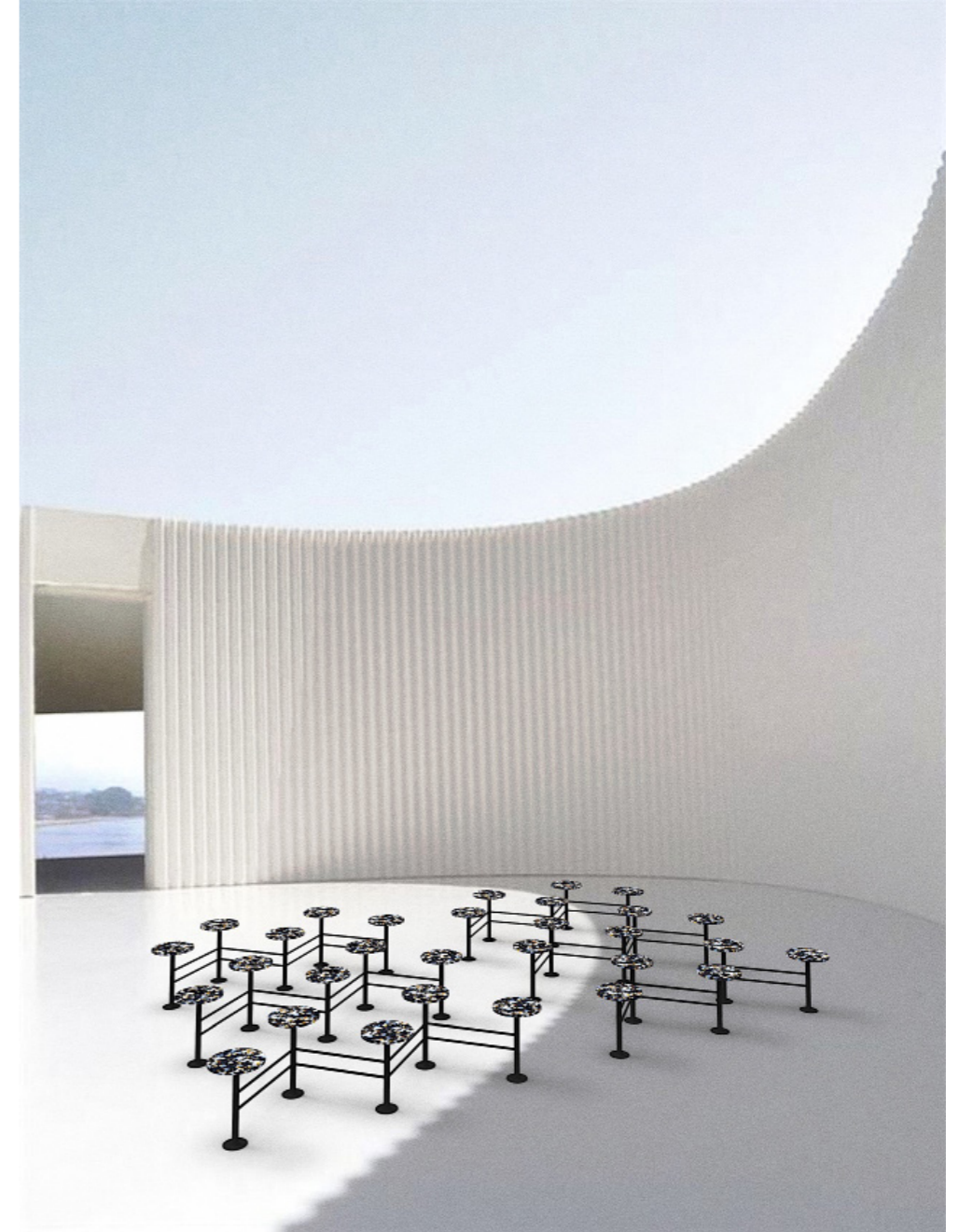
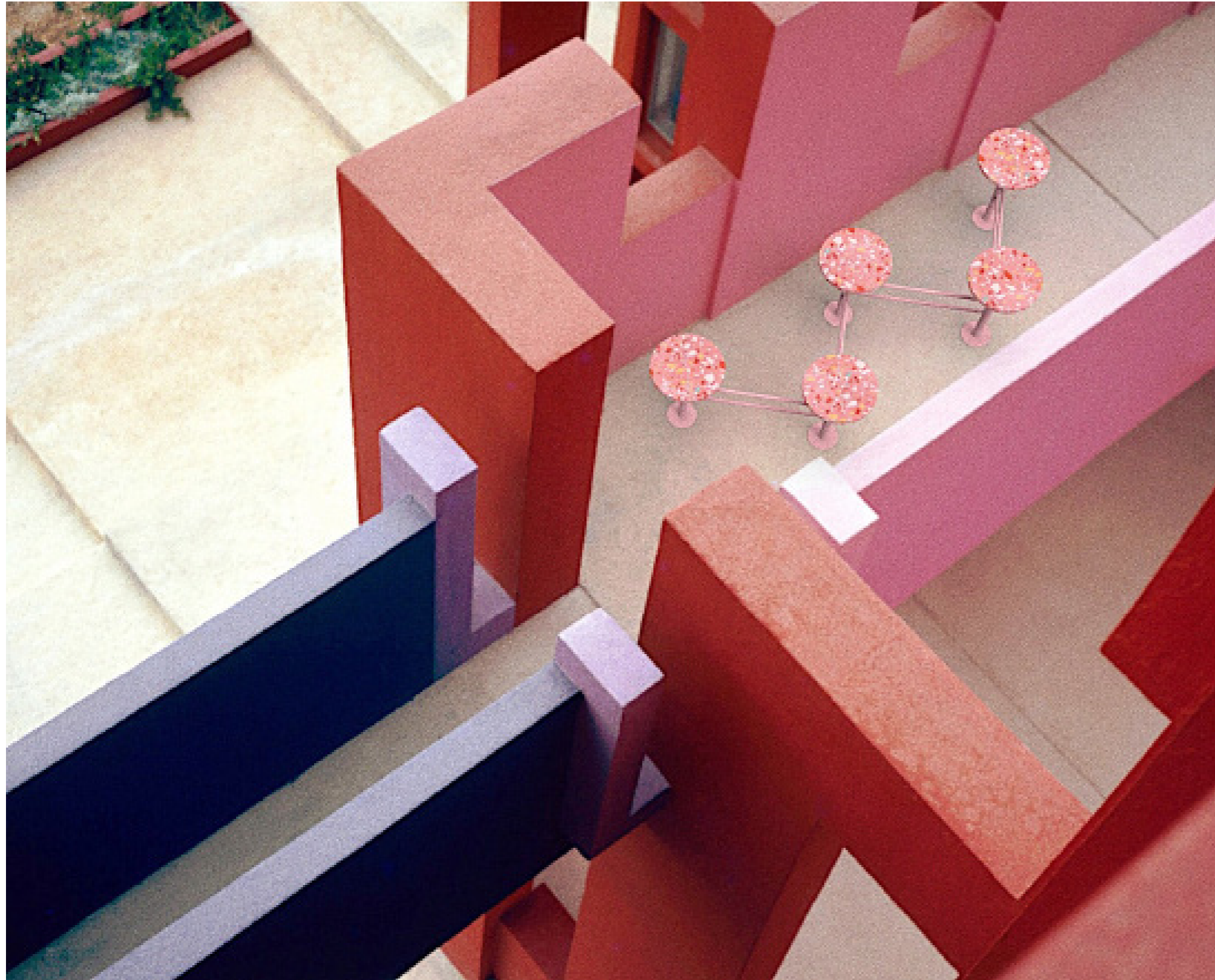

Závěr a reflexe

Samotný produkt vyzývá uživatele k přemýšlení nad tím, jakými předměty se obklopuje a jaký mají vliv na jeho chování. To vidím jako nositele hodnoty projektu. Téma považuji za životachopné v jakýchkoli časech. Což si potvrzuji i tím, že se přísloví začala tradovat dávno v historii a komentují základy lidského chování. Na začátku projektu jsem si nastavila kritéria, která jsem ve výsledném návrhu splnila, v tomto ohledu jsem spokojená. O vizuální stránce jsem měla na počátku jiné představy. Zanalyzovala a zvážila jsem většinu cest a rozhodla se pro jednu. Myslím, že mi celý proces pomohl si definovat cesty, kterými se v rámci toho projektu ubírat. Zpětně usuzuji, že by bylo bývalo vhodnější rozhodnout se pro přísloví, které je káravého nebo poučného charakteru než to, které konstatuje. Myšlenka je pak silnější a zpráva lépe přenositelná. Například keramika inspirovaná příslovím “Jez do polosyta, pij do polopita.” se mi zpětně jeví jako snadněji vykomunikovatelná a vtipně nadsazená ve svojí prvoplánovosti. V které spočívá vtip mnoha konceptuálních designů. Dalším poznatkem je, že bytové doplňky a drobnější produkty jsou vhodnější pro konceptuální téma jako toto. Prvky do veřejných prostor ve většině podléhají sériové výrobě a to je možný střet zájmů. Myslím, že zpracování takovýchto témat vyžaduje dobrý teoretický základ a dostatek času pro konzultaci ideové roviny. Střet mezi ideovou a praktickou rovinou projektu mě obohatil o důležitou zkušenost. Témata tohoto typu mi přináší radost, ráda řeším nové problémy, ráda hledám inspiraci jinde a propojuji odlišná média. Dobrou zprávou je, že opravdu věřím v potenciál projektu do budoucna.

Poděkování

V první řadě bych ráda poděkovala vedení ateliéru MgA. Janu Jarošovi a Akad. mal. Miroslavu Bednářovi za průběžné konzultace návrhu a toleranci. Další poděkování patří Mgr. Kláře Pelouškové za skvělé připomínky a pomoc při analýze tématu. V případě výroby modelu moc děkuji manželům Rusovým a Romanu Dubovičovi. Velké díky oponentovi a pravděpodobně jedinému čtenáři mé práce Mgr. art. Danieli Gonzalezovi.

Zdroje

<http://www.boreksipek.com/1-bs.html>
<http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/borek-sipek-aneb-od-citu-k-emocim>
Czechdesign [online]. [cit 20.5. 2016]
dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/borek-sipek-aneb-od-citu-k-emocim>
<http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/atika>
<http://www.earch.cz/cs/atika-1987-1992-emoce-forma>
Earch [online]. [27.4.2007]
dostupné z: <http://www.earch.cz/cs/atika-1987-1992-emoce-forma>
<http://www.qubus.cz/cs/qubus>
<http://chmararosinke.com/about-us>
https://en.wikipedia.org/wiki/Archizoom_Associati
<https://www.poltronova.it/portfolio-item/pois/>
<https://www.bebitalia.com/en/armchair-serie-2000>
<http://dunneandraby.co.uk/content/books/66/0>
<http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/jak-se-louci-s-umprum>
<https://www.yatzer.com/lcons-by-Jan-Plechac>
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/140136/>
https://cs.wikipedia.org/wiki/Skupina_Memphis
<http://www.materioprague.cz/cz/>

kristy.hodanova@gmail.com
@nothing_special_pictures